

Jan Laabaalihamo

¹ Hali mi cilima Mi maama den ye. Mi maama den ye leni U Tienu. Mi Maama yeni den tie U Tienu. ² Mi den ye hali mi cilima leni U Tienu. ³ Yaala n ye kuli tie Mi yaa tagime, kelima li bonla kuli tie Mi yaa tagime. ⁴ Li miali den ye mi niinni, li miali yeni den tie mi yenma bi niba kuli po. ⁵ Mi yenma yendi li biigi nni, ama li biigili ki den gaama. ⁶ Jan den cua ki tie U Tienu tondo. ⁷ O den cua ki tie siedi, ki baa tiendi siedi mi yenma yeni po, ke bi niba kuli n daani kelima omaama po. ⁸ Wani ka, den tie mi yenma, ama o den cua ki baa tieni siedi mi yenma po. ⁹ Mi yenma yeni den tie mi yenmoanma ki cua handuna nni ki baa yendi nisaalimiali kuli po. ¹⁰ Mi den cua handuna nni kelima mani n den tagi handuna ama handuna naa go den bandima. ¹¹ Mi den cua o yaaba siiga, ama o yaaba ki den gaama. ¹² Ama yaaba n den gaama kuli ki daani o yeli nni mi dini ba libali ke bi tua U Tienu bila, ¹³ wan mali yaaba, ke laa tie leni soama ka, laa go tie gbannandi yanbuama, laa tie nisaali-yantiali, ama U Tienu wani o ba. ¹⁴ Mi maama yeni den tua gbannandi ki cua ti siiga ki gbie leni li hanbili leni imoamoani. Ti den laa okpiagidi wani ki bonjayenyenga yua n ñani Baa kani yaa kpiagidi. ¹⁵ Jan tieni opo siedi ki kpaani: Wani n tie min maadi yua yaa maama ki yedi: Yua n tiena n tie min baa yua cie nni, kelima o den ye hali ke

mini daa ye. ¹⁶ Ti kuli baa o hanbili ki go baadi li ki pugidi pugidi. ¹⁷ Kelima Musa n den cuani li bali maama, ama Jesu kilisiti n cuani li hanbili leni imoamoani. ¹⁸ kelima oba kuli ki maani ki le U Tienu, ama obijua yua n ye okani yogunu kuli, n cua ki doagidi o niba siiga ki teni ke bi bandi o. ¹⁹ Jan n den cua ki tiedi laa siedi yaa yogunu, Jufinba yaaba n ye Jelusalema den soani bi kopadicianba leni lefi buolu yaaba, ke ban buali o yaa bualu n tiena: A tie nme yo? ²⁰ Jan den doagidi ki waani ba imoamoani ki yedi: Mini ka tie Kilisiti. ²¹ Bi den buali o ki yedi anan tie nme? Elia bi? O den yedi: Mii tie Elia. Bi den buali o nan tie o sawalipualo bi? O den yedi ba: A-a. ²² Bi den yedi o: Lanwani a nan tie nme yo? K e ti bua ki ban waani yaaba n soani ti. A yedi ayuli po be? ²³ O den yedi ke o tie Yua n kpaani mi fanpienma nni ki tua: «Naadi mani o Diedo sanu.» Nani Esayi n den yedi maama. ²⁴ Ban den soani yaaba yeni den tie falisieninbe. ²⁵ Bi go den buali o yaa buali n tiena: A yaa tie Kilisiti, kaa go tie Elia, ki naa go tie o sawalipualo mo be yaapo ke nan tendi bi niba mi walima? ²⁶ Jan den guani ki yedi ba: Mini wani n tendi mi ñima yaa batisima, ama onilo ye yi siiga ke yii bani o. O baa cua n puoli. ²⁷ Mii pundi baa yua n gbaani ki lodi o cacaagbansياما. ²⁸ Lankuli den tieni betani judana kpenu kandima, Jan n den batisi bi niba naankani. ²⁹ Lan den fii ki fa Jan den laa ke Jesu kpendi o kani o den yedi: Diidi mani one n tie U Tienu pebiga yua n njuudi ki ñandi handuna tuonbiadi. ³⁰ Wani n tie min den baa yua, nitoa ba cua n puoli ki cie nni yeni, kelima

o den ye hali ke n daa ye. ³¹ Mii den bani, wan tie yua ama n cua ki batisi bi niba leni mi ñima ke wan doagidi Isalele yaaba po. ³² Jan den tieni yaa siedo n tiena: N den laa ke U Tienu fuoma yua ñani tanpoli, nani ki kpaajiega yeni ki jagini opo. ³³ Mii kpa bani o, ama yua n den soani nni ke min batisi bi niba, mi ñima nni yeni den yedi nni: Han baa le ke U Tienu fuoma yua jiidi ki jagini yua yaapo yeni wani n baa batisi bi niba leni U Tienu fuoma yua. ³⁴ N laa yo ki tieni siedi ke o tie U Tienu Bijua. ³⁵ Li fii faama Jan go di ye li kani leni o hoadikaaba siiga bonbalie. ³⁶ ki laa ke Jesu cuoni ki baa pedi ke o yedi: One n tie U Tienu pebiga. ³⁷ Jan hoadikaliediba den gbadi wan yedi yaala ki fii ki hoadi Jesu. ³⁸ Jesu den gbegidi ki nuali ki sua ke bi hua o, ke o yedi ba: Yi lingi be? Bi den guani ki yedi o labi, lani n tie canbaa a denpo ye le yo? ³⁹ O den yedi ba: Cua mani yi baan le, bi den yegi leni o ki ban laa o deni n ye naani, li den tie liyenlebidili yogunu bi den sedi leni o laa juagu kuli. ⁴⁰ Andile Simono Piel waalo den tie yaa niliediba n den gbadi Jan maama ki hoadi Jesu yeni siiga yendo. ⁴¹ Wani n den kpa tuogi o ciamo Simono ki yedi o: Ti laa Mesia, lani n tie U Tienu n gandi yua. ⁴² O den gedini o Jesu kani. Jesu den nuali o ki yedi o: A tie Simono Jonasa bijua, a ji baa yi sefa yo yaala n bua ki yedi Peli. ⁴³ Lan den fii ki fa Jesu den jagi ke o baa gedi Galile. O den tuogi leni Filipi ki yedi o: ñoadi nni. ⁴⁴ Filipi den tie Betsayida yua, Peli leni Andile moko n den ñani yaa dogu. ⁴⁵ Filipi n den tuogi leni Nataneli ki yedi o: Ti laa

Musa n den diani yua yaa maama li balimaama nni yeni, bi sawalipuaba n den maadi yua yaa maama yeni lani n tie Jesu Nasaleti Josefi bijua. ⁴⁶ Nataneli den yedi o: Naani yaala n hani baa fidi ki ña nasaleti? Filipi den yedi o: Cua ki ban le. ⁴⁷ Jesu den laa Nataneli ke o kpendi o kani, o den yedi one tie Isalele buolu yua moamoani tudima ki ye oniinni baa waamu. ⁴⁸ Nataneli den buali o, a bandini hali le? Jesu den guani ki yedi o: Hali ke Filipi ki yini a, han bi ye bu kankanbu tinga yeni n bi nua a. ⁴⁹ Nataneli den guani ki yedi o: Labi lani n tie canbaa a tie U Tienu Bijua fini n tie Isalele yaaba bado. ⁵⁰ Jesu den guani ki yedi o: Kelima n yedi a ke n bi nua ha bu kankanbu tinga lane ke a daani, ama a go baa la yaala n cie yeni. ⁵¹ O go den yedi o: Imoamoani imoamoani kani n yedi yi ke dinla liiga yi baa le ke tanpoli luodi ke U Tienu Malekinba do tanpoli ki go jii O joa Bijua po.

Dianciamou 2

¹ Danata n den pendi li potaali den tieni kana dogu nni Galile diema nni, Jesu naa den ye likani. ² Bi den yini Jesu leni o hoadikaaba moko li hiigili yeni. ³ Duven n den poadi, Jesu naa den yedi o: Baa go pia duven. ⁴ Jesu den guani ki yedi onaa, pua be n ye mini leni fini siiga, n yogunu daa pundi. ⁵ O naa den yedi yaaba n tuuni likani wan yedi yi yaala kuli yin tieni. ⁶ Li sua ke bonciamama luoba den ye likani, ki tie ban maa yaa leni ti tandi Jufinba nidihannbima bogida po ke bonyenli kuli baa fidi ki gaa litidikobiga.

⁷ Jesu den yedi ba: Gbieni mani aboba ne kuli ñima bi den gbieni a kuli kali ki ban liadi cain. Jesu den yedi ba: ⁸ Kabidi mani ki ban teni mi pocaanjiema yudaano. Bi den kabidi ki ban teni o. ⁹ Mi pocaanjiema yudaano den wubi yaa ñima n lebidi ki tua duven yeni, kaa bani man ñani naani. Ama yaaba n teni wani den bani. ¹⁰ O den yini opocaano calo, Ki yedi o: Bi yaba kuli yen cuani bi canba po yaa duven n mani bohanla yo, bi yaa ñuni, banji yuandi, ki cuani yua ki mani bonhanla, ke amo anan bi wuoni o bonhamo, ki bancuani o moala ne. ¹¹ Lan n tie Jesu n den cili ki tieni ya bancianma kana dogu nni Galile diema nni ki doagidi kpiagidi ke o hoadikaaba daani o. ¹² Lani n pendi Jesu den gedi kapenayuma wani leni onaa leni owaamu leni o hoadikaaba, ki tieni likani dana waamu. ¹³ Jufinba Jaanma ban yi yaama paki, yaala n bua ki bundi mi pendima Jaanma n den nagidi Jesu den suagi ki gedi Jelusalema. ¹⁴ O sua U Tienu diegu nni yaaba n kuadi ine, yaaba n kuadi ipe, yaaba n kuadi mu kpaajiemu leni yaaba n lebidi iligi ke bi ye lienni. ¹⁵ O den taa u baabu ki lebini u ke u tua nani u balijo yeni, ki deli bani leni bi ne leni leni bi pe kuli ki ñani ba, ki tudi ki luni bi ligi lebidiba kpagidi. ¹⁶ ki yedi akpajekuada ñani mani laa bonla nekanba ki da teni n Baa diegu n tua kpendi diegu. ¹⁷ O hoadikaaba den tiadi ke li diani ki yedi: A diegu yankuali cuo nni hali boncianla. ¹⁸ Jufinba den taa mi maama ki yedi o: A baa tieni be bancianme ki doagidi ke a pia usanu ki ya tiendi han tiendi yaala ne? ¹⁹ Jesu den guani ki yedi ba: Mudi mani

U Tienu diegu ne, n baa maagu ne leni danata siiga. ²⁰ Jufinba den yedi o: Piinaa n binaluobe ke bi den maa ki fidi ki gbeni ku diegu ne, ke fini wani yedi ke a baa maagu ki gbeni ne leni danata siiga! ²¹ Ama Jesu wani den maadi o gbannandi maame. ²² Wan den fii bi tinkpiba siiga, o hoadikaaba den tiadi wan den yedi yaala ki daani idiani n yedi yaala leni Jesu n den maadi ya maama kuli. ²³ Jesu n den ye Jelusalema paki jaanma yogunu yeni, lani tie mi pendima Jaanma bi niba boncianla den laa wan tiedi yaa bancianma ki daani o. ²⁴ Ama Jesu ki den dugi bi po kelima o den bani bi kuli. ²⁵ Laa den tie opo tiladi toa n waani o ban tie maama, kelima wani o baa den bani yaala n ye onisaalo pali nni.

Dianciamou 3

¹ Ama li den pia niyendo ke o yi Nikodema ki tie falisieni, ki go tie Jufinba yudanba siiga yendo. ² O den cua Jesu kani ku ñiagu ki yedi o: Canba ti bani ke a tie ya bangika n ñani U Tienu kani, kelima o bakuli kan fidi ki yaa tiendi han tiendi yaa banciama ne li yaa tie U Tienu n ye leni yua. ³ Jesu den guani ki yedi o: Imoamoani imoamoani kani n yedi a, yaa nilo n ki mali mi maa panma kan fidi le U Tieenu diema. ⁴ Nikodema den guani ki yedi: Nikpelo mo daa, li baa tieni lede yo ban go maa o? Naani li baa tuo wan go guani kua o naa tugu nni wan maa o. ⁵ Jesu den guani ki yedi o: Imoamoani imoamoani kani n yedi a, yua n ki mali mi ñima leni U Tienu fuoma yua yaa madi, o kan fidi ki

kua U Tienu diema nni. ⁶ Ti gbannandi n mali yua kuli pia ti gbannandi yaa miali buolu yo, ama U Tienu fuoma yua n mali yua kuli pia U Tienu fuoma yua miali. ⁷ Lan da bagi a, ke n yedi: Kali yin maa mi maapanma. ⁸ Ufaalu figi wun bua naani ke a gba u sagimu ama haa bani wun ñani naankani, haa go bani wun caa naani mo, U Tienu fuoma yua n mali yua moko tie yene. ⁹ Nikodema den buali Jesu, laa bonla mo baa tieni lede ki tieni? ¹⁰ Jesu den guani ki yedi o: Fini yua n tie isalele siiga bangikaciamo haa bani laa bonla? ¹¹ N yedi a yi moamoani ti wangi tin bani yaala leni tin laa yaala, ama yii tuodi ki gaani ti siedi. ¹² N ya maadi ki tinga nni bonla ke yii ga li fuuli, li baa ga lede yo, n ya maadi tanpoli bonla maama yin ga li fuuli? ¹³ O bakuli ki doni tanpoli, li yaa tie yua n ñani tanpoli ki jiidi, lani n tie O joa Bijua yua, n ye tanpoli. ¹⁴ Nani Musa n den joani o kumoanwa mi fanpienma nni maama yeni, kali ban joani Ojoa Bijua moko yeni, ¹⁵ ke yua n daani o kuli n fidi ki baa yaa miali n kan gbeni. ¹⁶ Kelima U Tienu den bua handuna hali boncianla, ki puni o bi ja yenyenga ke yua n daani o kuli n da bodi ama wan baa yaa miali n kan gbeni. ¹⁷ Kelima U Tienu naa den soani o bi Jua handuna nni ke wan jia handuna buudi ka, ama ke wan faabi handuna. ¹⁸ Yua n daani o kuli bi kan jia o buudi, ama yua n ki daani o wani bi tuodi ki jia o buudi kelima waa daani U Tienu bon ja yenyenga. ¹⁹ Yaala n baa teni ban jia bi niba ti buudi tie ke mi yenma cua handuna nni, ama bi niba bua li biigili ki ha mi yenma kelima

bi tuona bia. ²⁰ Kelima yua n tiendi yaala n bia kuli o nani mi yenma waa bua ki cua mi yenma kani kelima ojje o tuona n da doagidi. ²¹ Ama yua n tuuni yi moamoani nni baa cua mi yenma kani kelima o bua o tuona n doagidi, kelima o tuona tie U Tienu yanbuame. ²² Lani n pendi Jesu ieni o hoadikaaba den gedi jude tinga nni, o den ye leni o hoadkaaba likani ki batisi bi niba. ²³ Jan moko den ye Eno, ya dogu n kuu leni samali ki batisi bi niba, kelima mi ñima den yaba likani, bi niba kuli den kpendi ke o batisi ba ²⁴ kelima li sua ke bi daa kuani Jan li kadidieli nni. ²⁵ Jan hoadikaaba siiga bi tianba den nia leni jufi yendo yaala n tie mi walihanbima bogida po. ²⁶ Bi den cua ki yedi Jan: Canba yua n den ye leni a judana kandima po yeni, han den tieni yua yaapo siedi yeni, o batisi bi niba, ke bi niba kuli caa o kani. ²⁷ Jan den guani ki yedi ba: O nilo kan fidi ki baa li ba, kali U Tienu n den tuodi ki puni o yaala tanpoli po. ²⁸ Yinba yiba tie n siedinba ke n yedi: Mini ka, tie Kilisiti «lani n tie U Tienu n gandi yua» Ama bi den soani nni o liiga. ²⁹ Yua n die opocaano tie opocaano calo. Ama opocaano calo danli yua n ye o kani ya gbadi opocaano calo nialu, o pali yen mangi hali boncianla, kelima opcaano calo nialu po. Li yaa po n moko pia li pamanli cianli. ³⁰ Kali wan yaa yabidi n mo min yaa wada. ³¹ Yua n ñani tanpoli ki cua cie nilo kuli, yua n tie ki tinga nni yua maadi nani ki tinga nni bonla yaa maama, ama yua n ñani tanpoli cie nilo kuli. ³² o tiendi siedi wan laa ki go gbadi yaala po, ama nilo ba kuli ki ga o maama.

³³ Yua n ga o siedi saa yi moamoani ke U Tienu tie moamondaano. ³⁴ Kelima U Tienu n soani yua maadi U Tienu maama, kelima U Tienu gbieni o, o fuoma yua. ³⁵ Baa bua bi Jua ki tieni li bonla kuli bali o nuu nni. ³⁶ Yua n daani bi Jua pia yaa miali n kan gbeni, ama yua n ki daani bi Jua kan le li miali U Tienu pabienli cuonu bebe n baa jagi o yulipo.

Dianciamou 4

¹ O Diedo den bandi ke falisieninba gbadi ke yaa niba n kpendi o kani ki gaani mi walima ki go hua o, yaba ki cie Jan yaaba. ² Ama Jesu nan ka den batisi bi niba, o hoadikaaba n den batisi ba. ³ O den ñani jude ki guani Galile. ⁴ Ama li den tie tiladi wan tagini samali. ⁵ O den pundi samali doyendu nni ke bi yi u sikali li kani den den kuu leni Jakobo n den puni o bijua Josefi yaa kuanu. ⁶ Jakobo n den gbini yaa caali den ye li kani, Jesu den cuoni ki coagi ki kali li caa gbanli po, li den bua ki pundi u yensiinu. ⁷ Samali pua den cua ki baa luuni mi ñima, Jesu den yedi o: Pa nni ñima min ño. ⁸ Kelima li den sua ke o hoadikaaba kua udogu nni ki baan da mi jiema. ⁹ Samali pua den yedi o: Li ga lede ke fi yua n tie jufi nan mia mini samali pua mi ñima ki baa ño. O den yedi yeni kelima Jufinba leni Samali yaaba ki den pia mi tuginma bi siiga. ¹⁰ Jesu den guani ki yedi: A ya bi bani U Tienu paabu n tie yaala leni yua n tua ha: Pa nni min ño n tie yua, fini n bi baa mia o. Lani o bi baa pa ha yaa ñima n pia li miali. ¹¹ O pua yeni den guani ki yedi o: o Diedo haa pia yaala n baa luuni ke

li caali mo nan ñua, a baa ba yaa ñima n pia li miali le? ¹² Atema ke ha cie ti yaa ja jakobo yua nden puni ti li naa caali, wani oba n den ñini naani leni obila leni oyandi? ¹³ Jesu den goani ki yedi o: Yua n ñuni mi naa ñima kuli ñu ñuulu go baa cuo o, ¹⁴ Ama yua n ñuni min baa pa o yaa ñima yeni ñu ñuulu kan go cuo o hali abada. Min baa pa o yaa ñima yeni baa tua ñinbunli o niinni ki yaa pudi ki puubi hali yaa miali n kan gbeni nni. ¹⁵ O pua yeni den yedi o: o Diedo pa nni laa ñima ke u ñuñuulu n da go cuo nni, ke min da go cua nekanba ki luni mi ñima. ¹⁶ Jesu den yedi o: Gedi ki ban yini a calo ki cuani ne. ¹⁷ O pua yeni den guani ki yedi o: N naa pia joa, Jesu den yedi o: Amaadi moamoani leni han yedi: N naa pia joa. ¹⁸ Kelima a den kuni ti jadi taalimamu, han ye leni yaa joa moala ne yeni mo naa tie acalo ka, han yedi yaala tie moamoani. ¹⁹ O pua yeni den yedi o: o Diedo n laa ke a tie sawalipualo. ²⁰ Ti yaajanba den kpiagidi U Tienu li naa juali kane, ama yinba Jufinba mo yedi ke li tie tilade yaaba n baa kpiagidi U Tienu kuli kali Jelusalema. ²¹ Jesu den yedi o: O pua ne daani n maama u yogunu kpendi ke yaaba n baa kpiagidi Baa kan go yaa kpiagidi o li naa juali po bi Jelusalema ka. ²² Yi kpiagidi yin ki bani yaala, ama tinba wani bani tin kpiagidi yaala kelima mi faabima ñani Jufinba kane. ²³ Ama uyogunu kpendi ke yaaba n baa kpiagidi Baa baa kpiagidi o leni mi fuoma nni leni yi moamoani kelima Baa lingi landabe. ²⁴ U Tienu tie fuome lanyapo yo ke li tie tiladi yaaba n baa kpiagidi o n yaa

kpiagidi o leni mi fuoma nni leni yi moamoani. ²⁵ O pua yeni den yedi o: N bani ke Mesia ba cua ban yi yua Kilisiti yeni o ya cua obaa waani ti libonla kuli. ²⁶ Jesu den guani ki yedi o: Mini yua n maadi leni a yeni tie wane. ²⁷ Wan den boe leni o pua yeni yaa yogunu ohoadikaaba den cua, li den pakiba leni ban sua ke o maadi leni o, ama bi siiga obakuli ki den buali o, abua be yo? Bi be yaapo yo ke a maadi leni o? ²⁸ O pua yeni den ha o cuali ki sani ki kua udogu nni, ki ban yini bi niba ki yedi ba ²⁹ : Cua mani ne ki ban le ya nilo n fidi ki bandi min tieni yaala kuli, naani waa baa tie Kilisiti kaa? ³⁰ Bi den ñani udogu nni cua o kani. ³¹ Laa yogunu den sua ke ohoadikaaba tigini o ke wan je ki tua: canba yi di. ³² Ama o den yedi ba: N pia yin ki bani yaa jiema ki baa je. ³³ Bi hoadikaaba den tua bi yaba niloba nan cuani opo jiema bii? ³⁴ Jesu den guani ki yedi ba: N yaa jiema tie min yaa tiendi yua n soani nni yanbuama ki soani o tuonli ki dudi. ³⁵ Yii tua ke nmaalita ka sieni yin taani ti kpaandi? Ama mini wani n yedi yi baa moalane yaadi mani ki diidi, yi kuani pendi ki pundi ujetaagu. ³⁶ Yua n yendi baadi opanpaani ki taagi ti kpaandi ya miali n kan gheni po, ke yua n buu leni yua n yendi kuli n taani ki mangi bi pala. ³⁷ Kelima ban yedi yaala ne tie moamoani, one buu one mo yendi. ³⁸ N soani yi yin ban yendi yin ki den soani naani, nitoaba n den soani li tuonli yi mo kua bi tuonli nni. ³⁹ Samali yaaba siiga boncianla yaaba n ye laa dogu nni den daani Jesu kelima o pua yeni n den doagidi ki waani

ba yaa maama ne «o bandi min tieni yaala kuli»
⁴⁰ Samali yaaba, yaaba n den cua Jesu kani yeni den mia o, ke wan sedi leni ba, o den tieni li kani danalie. ⁴¹ Bi niba boncianla den daani omaama po. ⁴² Bi den yedi o pua yeni: Laa tie han bi waani ti yaa maama po ka ke ti daani o, kelima tinba yaaba gbadi wan yedi yaala, ti bandi ke o tie handuna candaano moamoani. ⁴³ Danalie n den pendi Jesu den ñani likani ki guani Galile, ⁴⁴ kelima wani o ba den tuodi ki yedi ke bi kan kpiagi Sawalipualo odandogu nni. ⁴⁵ Wan den pundi Galile, Galile yaaba den ga ocangu hali bohanla kelima ban moko den gedi Jelusalema mi jaanma yogunu ki laa wan den tiendi yaala. ⁴⁶ O den guani kana Galile dogu nni wan den kpa lebidi mi ñima naani ke mi tua duven obado koanbali den ye kapenayuma dogu nni ke o bijua yia. ⁴⁷ Wan den gbadi ke Jesu cua jude Galile diema nni o den fii ki gedi okani ki mia ke wan cua ki paagi opo obijua yua n den sieni waamu ki kpe. ⁴⁸ Jesu den yedi o: Yi yaa laa mi bancianma leni libonpakikaala yaaka yi kan daani nni. ⁴⁹ Obado koanbali den yedi o: Canba cua tin yegi ki gedi hali ke n biga daa kpe. ⁵⁰ Jesu den yedi o: Kuni abiga baa laa fia. Laa joa den daani Jesu n den yedi o yaala ki gedi. ⁵¹ Wan den kuni o tuonsoanba den tuogi o usanu nni ki waani o yaa laabaalo n tiena: Abiga baa laa fia. ⁵² O den buali ba ki biga n li baa laa fia yaa yogunu cap, Bi den yedi o: Wenli kudlele (7) yogunu ke ogbannanbiendi kagidi opo. ⁵³ Ki biga baa den bandi ke li den tie laa yoguunu yo cap ke Jesu den yedi o: Abiga baa laa fia. Wani leni

odeni yaaba kuli den tuo ki daani Jesu. ⁵⁴ Lan n tie Jesu n go den tieni mi bancianliema yaama wan den ñani Jude ki guani Galile yaa yogunu.

Dianciamou 5

¹ Li yaa puoli, Jesu go den doni ki gedi Jelusalema Jufinba jaanma siiga jaanyenma yaa badu. ² Ki sua Jelusalema pia ku ñinbuugu ke ku kuu leni ipe buliñoabu Ebilunba maama nni bi yi ku ñinbuugu yeni Beteseda, ke ciadimu se ki baali likani. ³ Ayiama boncianla den dua ti ciadi yeni soangu nni, bi tianba den tie juama, bine diama, bine waba, ke bi guu mi ñima n langidi. ⁴ Kelima yogunu yogunu Maleki yen jüidi ki langidi mi ñima yeni, o ya langidima ke yua n kpa kua wan pia yaa yianu kuli o yen paagi. ⁵ Jayendo den ye likani ki yia hali piita n bina nii. ⁶ Jesu den laa o, ke o dua likani, o den bani ke o waagi leni o yianu, o den buali o a bua ki paagi? ⁷ O yiamo den guani ki yedi o: o Diedo mii pia yua n baa todi nni, mi ñima ya langidi hali n baa kua toa yen kpa kua ki ha nni. ⁸ Jesu den yedi o: fi ki taa a kaagu ki ya cuoni. ⁹ Lanyaapo o joa yeni den paagi ki fii ki taa o kaagu ki cuona. ¹⁰ Ki sua li den tie mi fuodima daale, lanyapo Jufinba den yedi yua n paagi yeni dinli tie mi fuodima daali laa pia sanu han tugi akaagu. ¹¹ O den guani ki yedi ba: Yua n paagi nni yeni wan nan yedi min taa n kaagu ki yaa cuoni. ¹² Bi den yedi o: Laa Joa tie ñme yo, wani yua n yedi han taa a kaagu ki yaa cuoni yeni. ¹³ Ama yua n den paagi yeni naa den bani Jesu n tie yua

kelima Jesu den kua ku niligu nni ke waa go laa o. ¹⁴ Ama Jesu go den tuogi leni o, U Tienu diegu nni ki yedi o: Diidi a baa laa fia han da go tieni tuonbiadi ke yaala n bia ki cie line n da cuo ha. ¹⁵ O joa yeni den gedi ki ban waani Jufinba ke Jesu n paagi o. ¹⁶ Lanyaapo Jufinba den hua Jesu leni ki nanga kelima o den tiendi laa bonla mi fuodima daale. ¹⁷ Jesu den yedi ba: N Baa tuuni ki pundi hali moala n moko tuuni. ¹⁸ Lanyaapo Jufinba den lingi ki pugidi ki bua ki kpa o, laa tie ke o miidi mi fuodima daali kuali bebe ka, ama kelima o den tua ke U Tienu tie o ba, ki nua ke o da leni U Tienu. ¹⁹ Lan wani Jesu den guani ki taa mi maama ki yedi ba: N yedi yi, yi moamoani yi moamoani kani Bijua kan fidi ki tieni li bakuli kelima o yuceli paalu po, ama o tiendi wan laa ke Baa tiendi yaala. Baa n tiendi yaala kuli Bijua moko tiendi lane. ²⁰ Kelima Baa bua Bijua ki waani o wan tiendi yaala kuli, o go baa waani o yaa tuona n yaba ki cie, li ba paki yi. ²¹ Kelima nani Baa n fiindi bi tinkpiba ki go puuni li miali maama, yene ke Bijua moko puuni li miali wan bua yua kuli. ²² Baa kan jia o bakuli buudi, o teni li bujiali kuli o Bijua yaa nuu nne. ²³ Ke nilo kuli n yaa kpiagidi Bijua nani ban kpiagidi Baa maama yeni, yua n ki kpiagi Bijua kuli waa kpiagidi Baa yua n soani o moko. ²⁴ Yi moamoani yi moamoani kani n yedi yi yua n cengi n maama ki daani yua n soani pia yaa miali n kan gbeni, buudi cuonu ki ye o po, ama o ñani mi kuuma nni ki kua li miali nni. ²⁵ Yi moamoani yi moamoani kani n yedi yi, u yogunu kpendi upundi baa moala ne

ke yaaba n kpe baa gbadi U Tienu Bijua nialu, yaaba n baa gbadi u mo kuli baa yaa fo. ²⁶ Nani Baa n pia li miali ke li ye o niinni maama yeni, opuni o Bijua moko li miali yene lin yaa ye o niinni. ²⁷ O puni o, u paalu ke wan yaa ja ti buudi kelima o tie Ojoa Bjua yo. ²⁸ Laa bonla n da paki yi kelima u yogunu kpendi ke yaaba n kpe baa gbadi onialu, yaaba n gbadi u mo kuli baa ña a kula nni. ²⁹ Yaaba n den tieni yaala n hani baa fii yaa miali n kan gbeni po, yaaba n den tieni yaala n bia baa fii li bujiali po. ³⁰ N kan fidi ki tieni li bakuli n yuceli po, n ya ja ti buudi nani min gba U Tienu kani maama, n bujiali mo tiegi kelima mii lingi n yuceli yanbuama, kali yua n soani nni yaa yanbuama. ³¹ N ya tieni n yuli po siedi n siedi ki tie moamoani. ³² Toa ye yua n tiendi n po siedi, n bani ke wan tiendi npo yaa siedi tie moamoani. ³³ Yi den soani u tondu Jan kani, o den tieni siedi yi moamoani po. ³⁴ Mini wani nisaalo ka tiendi n po siedi, n yedi yeni ke yin faabi. ³⁵ Jan den tie yaa fitilisanga n co ki yieni. Yi den tuo ki mangi yi pala o yenma nni u yogunu waamu. ³⁶ N pia yaa siedi n cie Jan n den tieni n po yaa siedi, Kelima Baa n teni nni yaa tuona ke min soani yeni n tuuni laa tuona yo, han tiendi n po siedi ke n tie Baa n soani yua. ³⁷ Baa yua n soani nni yeni moko tiendi n po siedi, yii kpa gbadi o nialu, yii kpa laa o nunga mo. ³⁸ O maama ki ye yi niinni kelima yii daani wan soani yua. ³⁹ Yi lingi idiani nni bohanla ki tema ke yi baa ba lienni yaa miali n kan gbeni, ama ki sua idiani yeni tiendi n yaa siedi yo. ⁴⁰ Yi

mo yii bua ki cua n kani ki baa li miali. ⁴¹ Mii lingi bi nisaaliba ka n kpiagi nni. ⁴² Ama n bani n ke yii pia U Tienu po buama yi pala nni. ⁴³ N cua Baa yeli po ama yii ga n cangu ama toa ya cua o yuceli po yi baa ga o cangu. ⁴⁴ Yii bua ki daani nni kelima yii lingi ya kpiagidi n ñani U Tienu kani, ama yi lingi ti kpiagidi yi yaba kane. ⁴⁵ Yin da tama min wani baa jaligi yi Baa nintuali, yua baa jaligi yi tie Musa yo, yin bili yi suginma wani yua yaa niinni yeni. ⁴⁶ Li ya tie ke yi daani Musa maama li bi hani yin daani n yaa maama moko, kelima Musa den diani n yaapo yo. ⁴⁷ Ama yi yaa daani o diani, yi baa ga lede yo ki daani n mo yaa maama?

Dianciamou 6

¹ Li yaa puoli, Jesu den duodi Galile ñincianma ban go yi yaama Tibeliada. ² Bi niba boncianla den hua o, kelima bi den laa wan tiendi yaa bancianma ki paagidi a yiama. ³ Jesu den doni ki kali lijuali po, wani leni ohoadikaaba. ⁴ Jufinba jaanma ban yi yaama mi pendima jaanma yeni den nagini. ⁵ Jesu n den yaadi ki la ke yaa niligu n yaba kpendi o kani, o den yedi Filipi: Ti baa daa mi jiema hali le bi naa niba kuli n baa ki je? ⁶ O den yedi yeni ki bua ki biigi ba, kelima o den bani wan baa tieni yaala. ⁷ Filipi den guani ki yedi o: Kujapiena kobilie kan dagidi bi kuli n baa waamu waamu. ⁸ Ohoadikaaba siiga yendo Simono pieli waalo Andile den yedi o: ⁹ Ojawaalo ye ne ki pia dupen bonbimu leni jamilie, ama lan mo baa tieni ku naa niligu kuli be? ¹⁰ Jesu den

yedi: Cedi mani ban kali, ti moasoangidi den ye li kani ke bi kali ti po, bijaba den bua ki pundi tudamu (5000) ¹¹ Jesu den taa bi dupenmuudi ba yeni ki tuondi U Tienu ki boagidi yaaba n ka likani, o go den boagidi ijami moko ke yua kuli baa wan bua yaa bianu. ¹² Ban den dini ki guo, o den yedi ohoadikaaba: Gandi gandi mani yaa boncaba n sieni ke libakuli n da bia. ¹³ Lani bi den gandi gandi yaa boncaba n sieni ki gbieni piiga n baa buodilie. ¹⁴ Bi niba yeni den laa Jesu n tieni ya bancianma ki yedi moamoani de one n tie yaa sawalipualo n den baa cua handuna nni. ¹⁵ Jesu den bani ke bi bua ki cuo o leni upaalu ki dini o libali wan tua bi bado, o den fii ki ñani bi siiga ki doni li juali po wani obebe. ¹⁶ Ku yenjuagu n den baa o hoadikaaba den jiiidi li juali po ki cua mi ñincianma kunu kani. ¹⁷ Bi den kua ku ñinbiagu nni ki baa duodi mi ñima ki gedi kapenayuma, ku ñiagu den bii ba, ke Jesu mo daa cua bi kani. ¹⁸ Ku faciangu den figi ke mi ñima langidi. ¹⁹ Ban den cuoni ki bua ki pundi kilo dajenamu bi dajenaluoba, bi den laa Jesu ke o cuoni uñingbanu po ki kpendi bi kani, ti jawaandi den cuoba. ²⁰ Ama Jesu den yedi ba: Yin da jie mani mine! ²¹ Bi den bua wan kua ku ñinbiagu nni, ama lanyogunu yo ke bi go pundi ban caa naankani. ²² Lan den fii ki fa ya niligu n den ye ne po yaa boanjaali den sua ke ñinbiatoagu ki ye likani kali Jesu hoadikaaba n den kua yaagu, ke Jesu mo naa kua ke bi hoadikaaba bebe n kua ki gedi. ²³ Ama ñinbiatoagu den ñani Tibeliada dogu po ki duodi ki nagini Jesu n den tuondi U Tienu mi jiema po

naankani ke niba dini yeni. ²⁴ Ama ku niligu n den sua ke Jesu ki ye likani ke o hoadikaaba moko ki ye likani, bi den kua ti ñinbiadi yeni niinni ki duodi ki gedi kapenayuma ki baan lingi Jesu. ²⁵ Bi den laa o, mi ñima kandima po yaa boanjaali ki yedi o: Canba a cua ne kanba be daali? ²⁶ Jesu den yedi: Yi moamoani yi moamoani yii lingi nni, kelima yi den laa mi bancianma ka, ama kelima yi den dini dupen ki guo. ²⁷ Yin da tuuni mani ki baadi ya jiema n baa pendi ka, ama yin ya tuuni mani ki baadi ya jiema n puuni ya miali n kan gbeni, o Joa Bijua n baa payi yaali, kelima Baa tieni opo li maalima. ²⁸ Bi den yedi o: Ti baa tieni lede yo ki soani U Tieniu tuonli? Jesu den guani ki yedi ba: ²⁹ U Tieniu tuonli tie ke yin yaa daani wani soani yua. ³⁰ Bi den buani o: A baa tieni be bancianme tin le ki daani a? A baa tieni be? ³¹ Ti yaajanba den dini mana mi fanpienma nni, nani lan diani maama o den puni ba tanpoli ya jiema ke bi dini. ³² Jesu den guani ki yedi ba: Yi moamoani kani n yedi yi ke Musa ka puuni yaa jiema n ñani tanpoli po, ama Baa n puuni mi jemoanma yaama n ña tanpoli po. ³³ Kelima U Tieniu yaa jiema tie yua n ñani tanpoli, ki puuni handuna li miali. ³⁴ Bi den yedi o: o Diedo ya puuni ti daali kuli laa jiema. ³⁵ Jesu den guani ki yedi ba: Mini n tie limiali jiema. Yua n cua n kani mi koma kan go cuo o, yua n daani nni mo ñuñuulu kan go cuo o. ³⁶ N den waani yi la, ama baa ke yi laa nni yii tuo ki daan nni. ³⁷ Baa n puni nni yaaba kuli baa cua n kani, n kan deli yaaba n cua n kani siiga o ba kuli. ³⁸ Kelima mii ñani tanpoli ki jiidi ki

baa tiendi n yaa yanbuama ka, ama yua n soani nni yaa yanbuame n baa tiendi. ³⁹ Ki sua yua n soani nni yanbuama mo tie ke min da biani wan puni nni yaaba siiga baa yendo ama ke min fiini ba li juodi daali. ⁴⁰ N Baa yanbuama go tie ke yua n nuali Bijua ki daani o kuli n baa yaa miali n kan gbeni, min fiini o li juodi daali. ⁴¹ Jufinba den yenbidi opo, kelima o den yedi ba: Mini n tie yaa jiema n ñani tanpoli po ki jiidi. ⁴² Bi den tua naani wani ka tie Jesu? Josefi bijua, o naa ka tie Maliyama? Ti bani o danba kuli, li nan ga lede yo ke o tua: Mini n ñani tanpoli ki cua. ⁴³ Jesu den yedi ba: Da yenbidi mani yi siiga. ⁴⁴ O bakuli kan cua n kani li yaa tie Baa yua n soani nni n dadi yua yaa ka, ke min fiini o li juodi daali. ⁴⁵ Li diani bi sawalipuaba tila nni: U Tienu baa bangi o niba kuli, yua n gbadi Baa nialu ki ga o bangima kuli baa cua n kani. ⁴⁶ O baa kuli ki laa Baa, yua n ñani U Tienu kani ki cua bebe n laa Baa. ⁴⁷ Yi moamoani yi moamoani kani n yedi yi: Yua n daani nni kuli pia yaa miali n kan gbeni. ⁴⁸ N tie li miali jiema. ⁴⁹ Yi yaajanba den dini mana mi fanpienma nni, ama bi nan kpe! ⁵⁰ Mine n tie yaa jiema n ñani tanpoli ke yua n dini ma kuli n da kpe. ⁵¹ Mini n tie yaa jiema n ñani tanpoli ki fo. O nilo ya dini laa jiema o baa fo hali yaa yogunu kuli, min baa pa o yaa jiema yeni tie n gbannandi, min baa pa yaadi ke handuna kuli n baa limiali. ⁵² Lanyaapo yo Jufinba den nia leni bi yaba ki tua o baa tieni lede yo ki pa ti o gbannandi tin ŋmani? Jesu den yedi ba: ⁵³ Yi moamoani kani n yedi yi, yi yaa ŋmani

o Joa Bijua gbannandi, kaa ñuni o soama yii pia li miali yi niinni. ⁵⁴ Yua n ηmani n gbannandi ki go ñuni n soani o pia yaa miali n kan gbeni, n baa fiini o, bi tinkpibi siiga li juodi daali. ⁵⁵ Kelima n gbannandi tie jemoanma n soama moko tie bonñoka moanla. ⁵⁶ Yua n ηmani n gbannandi ki go ñuni n soama kuli o ye n niinni mini moko ye o niinni. ⁵⁷ Nani Baa yua n fo n soani nni maama ke n moko fo kelima o yaapo yeni, yua n ηmani nni kuli baa fo kelima n yaapo yene. ⁵⁸ Mine n tie yaa jiema n ñani tanpoli ki jiidi, maa taa leni yi yaajanba n den dini yaama ki nan go kpe yeni ka, kelima mine wani yua n dini ma o baa fo hali yaa yogunu kuli. ⁵⁹ Jesu n den ye kapenayuma li balimaama bangima dieli nni yaa yogunu yo ke o den bangi laa bangima. ⁶⁰ Yaa niba n den hua o siigga boncianla n den gbadi laa maama bi den yedi yaa maama n tiena juagi ηme baa fidi ki cengima? ⁶¹ Jesu wani o ba den bani ke huadikaaba yenbidi opo ke o yedi ba: Lani n tie yi po li tungbali bonla? ⁶² Yi yaa ti laa ke O joa Bijua guani ki doni wan den kpa ye naankani mo te? ⁶³ U Tienu fuoma yua n baa teni o nilo n yaa fo. Min maadi yaa maama yeni tie mi fuoma leni limiali yaa maama. ⁶⁴ Ama yi siiga pia yaaba n ki daani. Jesu den yedi yeni kelima hali mi cilima o den bani yaaba n ki daani o, leni yua n baa janbi o n tie yua. ⁶⁵ O den pugini ki yedi: O bakuli kan fidi ki cua n kani li yaa tie ke n Baa puni o wan cua yaaka. ⁶⁶ Lanyaapo yaa niba n den hua o, siiga boncianla den ha o, kaa go hua o. ⁶⁷ Lane Jesu den yedi bi piigi n huadikaliediba

yinba wani ki bua ki gedi yo? ⁶⁸ Simono Pieli den guani ki yedi o: ⁶⁹ Ti bani ke fini n pia yaa miali n kan gbeni yaa maama. Ti daani ki go bani ke fini n tie Kilisiti U Tienu n gandi yua. ⁷⁰ Jesu den guani ki yedi ba: Naani mini ka den gandi yinba bi piiga n niliediba? Ama yi siiga nni yendo tie cicibiadiga! ⁷¹ O den maadi Judasa simono bijua yaa maame wani yua n den tie bi piiga n niliediba siiga yendo ki nan go baa janbi o.

Dianciamou 7

¹ Li yaapuoli Jesu den guani Galile, waa go den bua ki yaa ye jude nni, kelima Jufinba den lingi ki bua ki kpa o. ² Ki sua Jufinba jaanma ban yi yaama Asuga jaanma yeni den nagini. ³ Lanyaapo o waamu den yedi o: Han fii ki gedi Jude po, a huadikaaba moko n ban le han tuuni ya tuona. ⁴ Yua n bua bi niba n yaabani o kan yaa wuondi wan tiendi yaala. A ya baa tiendi yeni han teni handuna kuli n bandi. ⁵ Kelima o waamu ki den daani o. Jesu den yedi ba: ⁶ N yogunu daa pundi ama yinba wani yaapo yogunu kuli yenma. ⁷ Handuna yaaba kan fidi ki nani yi, ama mini wani bi nani nni kelima n wangi ke bi tuona bia. ⁸ Yin gedi mani mi jaanma ama mini wani daa kan gedi kelima n yogunu daapundi. ⁹ Wan den yedi ba yeni o go den sedi Galile. ¹⁰ O waamu n den gedi, wani o ba moko den yuandi ki gedi hasiilu nni ke bi niba ki bani. ¹¹ Jufinba den lingi o, mi jaanma yogunu ki tua: O nan ye le yo? ¹² Bi niba den soabidi soabidi boncianla, bine den tua: o tie nihamo,

bine mo n yaa tua: O teni ke bi niba boncianla yaadi. ¹³ Ama bi niba kuli den jie Jufinba kaa bua ki maadi bi niba n gbadi. ¹⁴ Mi jaanma yeni dana siiga Jesu den gedi U Tienu diegu nni ki bangi bi niba. ¹⁵ Li den paki Jufinba ke bi tua o tieni lede yo ki bandi laa bonla ki naakua li cogu? ¹⁶ Jesu den guani ki yedi ba: N bangima ki ñani n yaa kani ka, mi ñani yua n soani nni yaa kane. ¹⁷ O nilo ya bua ki tieni U Tienu yanbuama o baa bandi n bangima ya ñani U Tienu kani bi n maadi n yuceli maame. ¹⁸ Yua n maadi o yuceli maama lingi oyuceli kpiagide, ama yua n lingi yua n soani o yaa kpiagidi o tie moamoandaano boandi ki ye oniinni ba waamu. ¹⁹ Musa ki den teni yi li balimaama kaa? Ama yi siiga baa niyendo ki den kubi li balimaama nbili yaala. Be yaapo ke yi lingi ki bua ki kpa nni? ²⁰ Ku niligu den yedi o: A pia ki cicibiadiga! nmenba n lingi ki bua ki kpa ha? ²¹ Jesu den guani ki yedi ba: N den soani tuonyenli ke li paki yi kuli. ²² Musa n den teni ku koanciagu balimaama, ama maa den cili o yaa kani ka, kelima mi den ñani yi yaajakpiaba kane lanyapo yi yen kuani o nilo ku koanciagu baa U Tienu fuodima daali. ²³ Li ya tie ke yi kuani o nilo ku koanciagu U Tienu fuodima daali ke yin da miidi Musa balimaama, be yaapo ke yi pala nan be leni nni kelima n yen paagi o nilo cain U Tienu fuodima daali? ²⁴ Yin da ja ti buudi nani yin bua maama ka, ama yin yaa ja ti buudi ke li tiegi. ²⁵ Jelusalema yaaba bi tianba den tua naani wani ka tie ban den lingi ki bua ki kpa yua yeni? ²⁶ Diidi: O maadi bi niba siiga ke baa

tua o li ba, naani ti yudanba tuo ke o tie U Tienu n gandi yua bi? ²⁷ Ki sua one wani ti nan bani ñani naani, Ama U Tienu n gandi yua ya cua o bakuli kan bandi wan ñani naani. ²⁸ Jesu n den bangi U Tienu diegu nni, o den kpaani ki yedi: Yi bani nni, yi go bani min ñani naani. Mii cua n yuceli po ka, yua n soani n tie o moamoani daano. Yii bani o. ²⁹ Ama mini wani n bani o, kelima n ñani o yaa kane, wani n soani nni. ³⁰ Bi den lingi ki bua ki cuo o, ama o bakuli ki den sii o, kelima o yogunu daa den den pundi. ³¹ Ku niligu siiga boncianla den tuo ki daani o. Ki tua: Naani U Tienu n gandi yua ya cua o baa fidi ki tieni yaa bancianma n cie one n tiendi yaama ne bii? ³² Falisieninba n den gbadi ke ku niligu soabidi leni bi yaba, ki maadi Jesu po laa maama, lane bi kopadicianba yudanba leni Falisieninba den soani U Tienu diegu jiidikaaba ke ban ban cuo o. ³³ Jesu den yedi ba: N da ye leni yi yogunu waamu po, ama li yaa yanwaamu n baa guani ki gedi yua n den soani nni po. ³⁴ Yi baa ti lingi nni yi kan le nni, yi kan fidi ki cua min ye naanpo mo. ³⁵ Lanyaapo Jufinba den tua bi yaba: O baa gedi hali le yo, ke ti kan go le o? O nan baa gedi yaa Jufinba n yayadi ki ye bi nilanba siiga yeni ki ban bangi bi nilanba yeni moko bii? ³⁶ Wan maadi yaa maama ne bua ki yedi be yo? Yi baa ti lingi nni yi kan le nni. Yi kan fidi ki cua min baa ye naankani yeni mo. ³⁷ Mi jaanma yeni badu dancianli daali yaali n tie li da juodikaali. Jesu den fii ki sedi ki kpaani ki yedi: ñuñuulu ya pia yua wan cua n kani ki ño, ³⁸ Yua n daani nni

li miali kpenciamu baa puubi ki ña o niini nani idiani n yedi maama. ³⁹ Wan den yedi yeni, o den maadi U Tienu fuoma yua yaa maame. Yaaba n daani wani Jesu n baa ba yua, U Tienu fuoma yua daa den jiidi bi po, kelima Jesu daa den kua o kpiagidi nni. ⁴⁰ Ku niligu siiga bi tianba den gbadi laa maama ki tua: One li tie sawalipualo moamoane. ⁴¹ Bi tianba den tua: Wan tie U Tienu n gandi yua, bi ne mo den tua naani U Tienu n gandi yua baa ña Galile yo? ⁴² Naani idiani ki yedi ke U Tienu n gandi yua baa tie Davidi puoli huanu, ki go ña Betelema dogu nni kaa? Lan tie Davidi dogu. ⁴³ Lanyaapo yo mi paadima den tieni ku niligu siiga kelima Jesu po. ⁴⁴ Bi siiga bi tianba den bua ki cuo o, ama o bakuli ki den sii o. ⁴⁵ U Tienu diegu jiidikaaba n den guani bi kopadicianba yudanba leni Falisieninba yeni kani, bi den buali ba: Be n teni ke yii cuani o? ⁴⁶ Bi jiidikaaba den guani ki yedi ba: Nisaalo bakuli ki maadi nani laa joa n maadi maama. ⁴⁷ Falisieninba den guani ki buali ba: O boandi yi moko bii? ⁴⁸ Naani li pia bi yudanba leni Falisieninba siiga yaaba n daani o bii? ⁴⁹ Ama ku naa niligu yaaba n ki bani Musa balimaama tie ban soli yaaba. ⁵⁰ Nikodema bi siiga yua, yua n den kpa gedi Jesu kani ku ñiagu yeni den yedi ba: ⁵¹ Naani ti balimaama puni usanu ban jia o nilo buudi kaa kpa cengi o, ki bandi wan tieni yaala? ⁵² Bi den guani ki yedi o: Amoko tie Galile yua bii? han lingi idiani nni a kan le ke sawalipualo ñani Galile. ⁵³ Yua kuli den guani ki kuni o den po.

Dianciamou 8

¹ Jesu den gedi olifie tiidi juali po. ² Ama o den faa ki pigidi ki guani U Tienu diegu nni ke bi niba kuli den taani o kani, ke o kali ki bangiba. ³ Li balimaama bangikaaba leni falisieninba den cuani o kani ban cuo yaa pua ke o conbi. ⁴ Bi den sieni o bi niba siiga, ki yedi Jesu: Canba, bi cuo onaa pua wan conbi yaa yogunu. ⁵ Musa den bili tipo li balimaama nni ke bi yaa pigini yua ke o tiendi mi conconma tin lugidi o, a tana amo yedi lede? ⁶ Lankuli bi den li maadi ki bua ki jaligi o yo. Jesu den tibini ki dangi onabili tiipo. ⁷ Ama nani ban den suagi liiga ki buali o yeni, o den yaadi ki nuali ba ki yedi ba: Yi siiga yua n ki kpa tieni, tuonbiadi n kpa lugidi o litanli. ⁸ O go den guani ki tibini o yuli ki dangi tiipo. ⁹ Ban den gbadi lani bi pala siedi den cuo ba, ke bi cili ki ña yendo yendo, ki cili anikpela ki ban pundi hali abiwaala, ki ha Jesu bebe, leni ban bi cuoni yaa pua yeni ke o se ban bi sieni o, naankani. ¹⁰ Jesu go den yaadi ki nuali waa sua oba kali o pua yeni bebe, o den yedi o: O pua ne yaaba n bi kuliti a ye le? O bakuli ki fidi ki jia a buudi? ¹¹ O den yedi o: Canba, o bakuli. Jesu den yedi o: N moko nan kan jia a buudi, ama kuni, de saala han da go tieni tuonbiadi. ¹² Jesu go den maadi leni ba ki yedi: Mini tie handuna yenma yua n huani kuli kan go cuoni li biigili nni, ama obaa pia li miali ya yenma oniinni. ¹³ Lanyaapo falisieninba den yedi o: A tieni a yuli po siedi a siedi ki tie moamoani. ¹⁴ Jesu den guani ki yedi ba: Baa ke n tiendi n yuli po siedi n siedi

tie moamoani, kelima n bani min ñani naani, n go bani min caa naani, ama yinba yii bani min ñani naani, yii go bani min caa naani mo. ¹⁵ Yi ja ti buudi leni li nisaali yantiale, ama mini mii ja o ba buudi. ¹⁶ N ya jia ti buudi mo n bujjali tie moamoani, mii ye n bebe, ama Baa yua n soani ye leni nni. ¹⁷ Li diani yi balimaama nni ke nibalie siedo tie moamoani. ¹⁸ N tiendi n yuli po sied, Baa yua n soani moko tiendi n po sied. ¹⁹ Bi den yedi o: A baa ye le: Jesu den guani ki yedi ba: Yii bani nni, yii bani n Baa mo. Yi ya bi bani nni, yi baa bani Baa moko. ²⁰ Jesu den maadi laa maama U Tienu diegu nni. Wan den bangi niba yaa yogunu, ki kuu leni ban biliti U Tienu diegu bon piakaala naankani. O bakuli ki den cuo o, kelima o yogunu daa den pundi. ²¹ Jesu den yedi ba: N baa gedi. Yi baa lingi nni, ama yi baa kpe yi tuonbiadi nni, yi kan fidi ki cua min caa naanpo. ²² Lanyaapo Jufinba den tua o nan baa kpa o yuli bii? Kelima o yedi yi kan fidi ki cua min caa naanpo. ²³ O den yedi ba: Yi tie ki tinga nni yaabe, n mo tie tanpoli yua, yi tie handuna yaaba, n mo mii tie handuna yua. ²⁴ Lanyaapo n teni ke n yedi: Yi baa kpe yi tuonbiadi nni. Kelima yi yaa daani ke "N YE" yi baa kpe yi tuonbiadi nni. ²⁵ Bi den yedi o: A tema ke a tie ñme? Jesu den yedi ba: Hali mi cilima min den kpa waani yi ke n tie yua yeni. ²⁶ N pia li bonla boncianla ki baa maadi leni yi, ki go jia yi ti buudi lipo. Ama yua n soani nni tie moamoandaano, min maadi yaa maama handuna nni moala ne tie min den gbadi yaama

okani. ²⁷ Baa den bani ke o maadi ba Baa yaa maame. ²⁸ Lanyaapo Jesu den yedi ba: Yi ya yugidi o Joa Bijua yaa yogunu, yi baa bandi ke n ye, ke mii tiendi li bakuli kelima n yuceli po, ama ke n maadi Baa n den bangi nni yaala bebe. ²⁹ Wan yua n soani nni yeni ye leni nni, waa ha nni n bebe. Kelima yogunu kuli n tiendi yaala mani opo. ³⁰ Jesu n den maadi laa maama bi niba boncianla den tuo ki daani o. ³¹ Jesu den yedi yaa Jufinba n daani yeni: Yi ya kubi n maama yi tie n huadikaaba moamoani. ³² Yi baa bandi yi moamoani, yi moamoani yeni mo baa faabi yi. ³³ Bi den guani ki yedi o: Tinba wani tie Abalahanma puolihuani yo, hali tin ye tii tua obakuli yonbi. Be yaa yaapo yo ke a yedi ti baa faabi. ³⁴ Jesu den guani ki yedi ba: Yua n puni o yuli ti tuonbiadi po kuli o tie ti tuonbiadi yaa yonbo yo! ³⁵ O yonbo n ye yaa diegu nni ka tie wan baa ye naani yogunu kuli, ama yua n tie laa diegu biga baa ye lienni hali yaa yogunu kuli. ³⁶ Lanyaapo Bijua ya lodi yi, yi baa tua yaaba n diedi yi yula cain. ³⁷ N bani ke yi tie Abalahanma puoli huani, ama baa yeni yi lingi ki bua ki kpa nni. Kelima n maama ki baa kaanu yi pala nni. ³⁸ N wangi yi min laa yaala n Baa kani, yi mo tiendi yin gbadi yaala yi mo yaa baa kani. ³⁹ Bi den yedi o: Abalahanma n tie ti baa, Jesu den guani ki yedi ba: Abalahanma n ya tie yi ba, yi bi baa yaa tuuni wan den tuuni yaa tuona yo. ⁴⁰ Moala yi lingi ki bua ki kpa nni, mini yua n wangi yi min den gbadi yaa moamoani U Tienu kani, Abalahanma ki maani ki tieni laa

bonla. ⁴¹ Yi tuuni yi baa tuonli. Bi den yedi o: Tii tie kpiaba ka, ti pia baa yendo lani tie U Tienu. ⁴² Jesu den yedi ba: U Tienu n ya tie yi baa, yi bi baa bua nni, kelima n ñani U Tienu kane ki cua, mii cua n yuceli po ka, wani soani nni. ⁴³ Be n teni ke yii gaani n maama n bua ki yedi yaala, li tie kelima yi kan fidi ki cengi n maame. ⁴⁴ Sutaani n tie yi baa, yi bua ki yaa tiendi o yaa yanbuame, waa ye yi moamoani nni, kelima moamoani ki ye oniinni. O ya pua mi faama o maadi o yantiali n tie maame, kelima o tie tuofaadaano ki go tie mi faama kuli yaa baa. ⁴⁵ Li tie kelima n wangi yi imoamoani po yo, ke yii daani n maama. ⁴⁶ Yi siiga ñme baa fidi ki tieni siedi ke n tieni tuonbiadi? Li ya tie ke n maadi moamoani be yaapo yo ke yii bua ki daani n maama? ⁴⁷ Yua n tie U Tienu yua kuli baa bua ki cengi U Tienu maama, yii cengi n maama kelima yii tie U Tienu yaaba. ⁴⁸ Jufinba den guani yedi o: Tii pia moamoani ka ki yedi ke a tie sutaani yua, ki go pia ki cicibiadiga? ⁴⁹ Jesu den guani ki yedi ba: Mii pia cicibiadiga, ama n kpiagidi n Baa yo, ke yi mo yie ke yi kan kpiagi nni. ⁵⁰ Mii lingi kpiagidi n yuli po, ama yendo ye yua n lingi npo ti kpiagidi, ki go ja ti buudi. ⁵¹ N yedi yi moamoani, yi moamoani kani yua n kubi n maama o kan kpe hali abada. ⁵² Jufinba den yedi o: Moala wani ti bandi cain ke a pia ki cicibiadiga, Abalahanma kpe, bi sawalipuaba kpe a mo yedi: ke yua n kubi a maama kan kpe hali abada. ⁵³ A cie ti yaa ja Abalahanma yua n kpe yo? Bi sawalipuaba moko kpe! Atema ke

a tie ŋme yo? ⁵⁴ Jesu den guani ki yedi ba: N ya kpiagidi n yuli, n kpiagdi tie fanma fanma. Ama n Baa n kpiagidi nni, yin tua yua yi Tienu yeni. ⁵⁵ Yii bani o, ama min wani bani o, n ya yedi: Mii bani o, n baa tua faadaano nani yinba yeni, ama n bani o, n ku bi o maama. ⁵⁶ Yi baa, Abalahanma den mangi o pali boncianla, ke o baa le n daali, o den laa li, ke li mangi o. ⁵⁷ Lanyaapo Jufinba den yedi o: Fini yua n ki pundi baa bina piimu (50) n laa Abalahanma? ⁵⁸ Jesu den yedi ba: Yi moamoani, yi moamoani kani hali ke Abalahanma daa ye, li sua ke mini wani n ye yo! ⁵⁹ Lanyaapo Jufinba den taa atana ke bi baa madi o, ama Jesu den wuoni ki ñani U Tienu diegu nni.

Dianciamou 9

¹ Jesu den cuoni ki baa pendi, yaa joa n den mali ki tie juamo. ² O hoadikaaba den buali o, yaa buali n tiene: Canbaa, ŋme n tieni ti tuonbiadi, o joa ne, bi o danbe, ke o mali ki tie juamo? ³ Jesu den guani ki yedi o: Laa tie ke o danba tieni tuonbiadi ka, wani o ba moko ki tieni tuonbiadi, ama li tie ke U Tienu tuonli n doagidi o niinne. ⁴ Kali min yaa tuuni yua n den soani nni tuonli hali ke u yensiinu daa pendi, kelima ku ñiagu ya bii oba kan go fidi ki soani tuonli. ⁵ Hali ke n da ye handuna nni n tie handuna yenma, ⁶ Wan den maadi laa maama yeni, o den sii o ñinsandi tiipo ki soagi ti tandi ki tieni, o juamo nuni nni. ⁷ O den yedi o: Gedi ki ban fa silowe ñinbuugu nni(silowe bundima tie U Tienu n soani yua) O den gedi ki ban fa

ki guani ke onuni nuadi cain. ⁸ O yieninlieba leni yaaba n den kpa bani, ke o tie miado den tua: Naani one ka yen ka ki miada? ⁹ Bine den tua: Wane, bine mo den tua: Wani ka, bi naane, ama wani o ba den yedi mini lige! ¹⁰ Lane bi den buali o: A nan tieni lede yo ki nuadi? ¹¹ O den yedi ba: Ban yi yua Jesu yeni, wani n buuni ti tandi ki suogi n nuni nni, ki yedi nni: Gedi silowe ñinbuugu po ki ban fa, n gedi ki ban fa lanpo yo ki ji sua ke n nua. ¹² Bi den buali o: Laa joa ye le? O den guani ki yedi: Mii bani. ¹³ Bi den gedini, wani yua n den kpa tie juamo yeni falisieninba kani. ¹⁴ Ki sua li den tie mi fuodima daale ke Jesu den sogi onuni nni ti tandi ki nuadi o. ¹⁵ Falisieninba moko den buali o, lan ga maama ke o nuadi. O den yedi ba: O suogi n nuni ti tande ke n fa ki ji nua. ¹⁶ Lanyaapo yo falisieninba siiga, bi tianba den tua: One ki ñani U Tienu kani, kelima waa kubi mi fuodima daali balimaama, bine mo den tua: Yua n tie tuonbiadi daano baa ga lede ki fidi ki tieni ya bancianma n tiena? ¹⁷ Lanyaapo mi paadima den tieni bi siiga, bi den buali o juamo: Amo nan yedi opo be, wan nuadi a yeni? O den yedi: O tie sawalipuale. ¹⁸ Jufinba ki den daani ke o joa yeni mali ki tie juamo, ki yuandi ki nuadi, kali ban yini o danba. ¹⁹ Bi den buali ba: Naani one tie yi bi jua yo? Yin tua yua n mali ki tie juamo yeni? Li ga lede yo ke o nuadi? ²⁰ O danba denyedi: Ti bani ke o tie ti bijua, ti go bani ke o den mali ki tie juamo. ²¹ Ama lan ga maama ke o nuadi leni yua n nuadi o, wani tii bani, buali o mani, o ba fidi ki waani lan tieni maama, kelima onan ji

tie nikipelo yo. ²² O danba den yedi yeni kelima bi den jie Jufinba, kelima Jufinba den tuodi ki juagi ki bili ke yua n tuo ke Jesu tie U Tienu n gandi yua kuli. Bi baa deli ñani li daano, U Tienu balimaama bangima diegu nni. ²³ Lanyaapo yo ke o danba den yedi: Buali o mani, wani oba, kelima o nanji tie nikipelo yo. ²⁴ Falisieninba go den guani ki yini o joa yua n den kpa tie juamo yeni, ki yedi o: kpiagi U Tienu kelima ti bani ke o joa yeni tie tuonbiadi daano yo. ²⁵ O den yedi ba: O ya tie tuonbiadi daano, o yaa tie, miibani. N bani bonyenla bebe, n den tie juamo moala n ji nua. ²⁶⁻²⁷ Bi den yedi o: A tieni be yo? O tieni lede yo ki nuadi a nuni? O den guani ki yedi ba: N kpa waani yi ke yii cengi, be yo ke yi go buali nni. Yi moko bua ki tua ohoadikaaba yo? ²⁸ Bi den sugidi o, ki yedi: Fini n tie ohoadikoa, tinba wani tie Musa ya hoadikaabe. ²⁹ Ti bani ke U Tienu den maadi leni Musa, Ama one wani tii bani wan ñani naani. ³⁰ O den guani ki yedi ba: Li tie bonpakikaala leni yin ki bani wan ñani naani. Ama onan nuadi mini wani. ³¹ Ti bani ke U Tienu kan guani tuonbiadi daano miabu, ama oguandi yaaba n jigini o, ki tiendi o yanbuama yaa miabu. ³² Hali tin ye ti daa gbadi ke nilo fidi ki nuadi yua n mali ki tie juamo. ³³ O joa ne yaa bi ñani U Tienu kani, o kan fidi ki tieni li bakuli. ³⁴ Bi den yedi o, fini yua n mali ti tuobiadi nni, fini n baa bangi ti? Bi den deli ki ñani o U Tienu diegu nni. ³⁵ Jesu den gbadi ke bi deli o, wan den tuogi leni o, o den yedi o: A daani U Tienu Bijua bi? ³⁶ O den guani ki yedi: O tie ñme yo? o Diedo min baa ki daani. ³⁷ Jesu den yedi

o: A laa o, kelima mini yua n maadi leni a yeni, wani n yeni. ³⁸ O den yedi: O Diedo n daani, ki gbaani o nintuali ki kpiagi o. ³⁹ Lani Jesu den yedi: N cua handuna nni, kelima li bujiali po yo. Ke yaaba n joa n nuadi, yaaba n nua mo juani. ⁴⁰ falisieninba tianba yaaba n den ye leni o, den yedi: Ti moko tie juama yo? ⁴¹ Jesu den guani ki yedi ba: Yi ya bi joa, yi kan bi yaa pia tuonbiadi. Ama yin tua ti nua yeni lani n teni ke yi pia ti tuonbiadi.

Dianciamou 10

¹ Imoamoani kani n yedi yi, yua n ki tagini bu buliñoabu kani ki kua li yanloli nni, ama ki doni kaanto ki kua kuli tie sugido leni sanjalo. ² Ama yua n tagini bu buliñoabu kani ki kua li yanloli nni, tie ipe yankpaalo. ³ Bu buliñoabu jiidikoa luodi opo, ipe mo cengi o nialu. O yini wan die yaa pe, yua kuli leni yeli, ki ñani ba. ⁴ O ya ñani wani die ya pe yeni, o baa cuoni bi liiga ke bi hua o, kelima bi bani o nialu. ⁵ Bi kan hoadi caano, ama bi baa sani ki foagidi okani, kelima baa bani bi canba niali. ⁶ Jesu den puaba laa kpanjama, ama baa den bandi wan maadi ba yaala yaa maama. ⁷ Jesu go den yedi ba: N yedi yi imoamoani mini n tie bu buliñoabu ipe po. ⁸ Yaaba n den kpa cua ke n daa cua kuli tie sugida leni sanjabe, ama ipe ki den cengi ba. ⁹ Mini n tie bu buliñoabu. Yua n kua n kani kuli baa faabi o baa koa ki go ña ki baadi mi jiema. ¹⁰ O sugido cua ki bua ki su, ki kodi, ki bolini, ama mini n cua ke ipe n ba li miali ki ya pia li bonla kuli ke li dagidi bi po.

11 Mini n tie o yankpaahamo. O yankpaahamo puuni omiali ope po. 12 Ama o tuonsoanlo yua n ki die ipe, waa tie yankpaahamo, o ya laa ke ofuasanganlo kpendi, o baa sani ki ha ipe. O fuasanganlo baa cuo bi tianba ki yadi yaaba n sieni. 13 O tuonsoanlo baa sani kelima waa die ipe, lanyapo waa yagini o yama ipe. Mini n tie oyankpaahamo. 14 N bani n pe, n pe mo bani nni. 15 Nani Baa n bani nni, ke n moko bani Baa maama, n puuni n miali n pe po. 16 N pia yaa pe n kaa ye li naa yanloli nni, n baa cuani bani moko, bi baa gbadi n nialu, n baa pia yangoyenli leni yankpaayendo. 17 Baa bua nni, kelima n puuni n miali, ki go baa guani ki gaa n cili. 18 O bakuli kanfie nni li, n pia upaalu ki baa pali, n go pia upaalu ki baa gaali, lani tie min den baa yaa ñoabonli n Baa kani. 19 Mi paadima go den tieni Jufinba siiga kelima laa maama po. 20 Bi siiga boncianla den tua: O pia ki cicibiadiga, o gaade, be yaapo ke yi cengi o? 21 Bi tianba den tua: Cicibiadiga ka, cicibiadiga ba fidi ki nuadi juama? 22 Li den tie ku fawaagu yogunu, ke bi jaani yaa jaanma n yi U Tienu diegu gagidima jaanma Jelusalema po. 23 Jesu den cuoni ki gaandi U Tienu diegu nni, Salimono ciagu tinga. 24 Jufinba den taani ki lindi o, ki yedi o: Hali u laa yogunu yo ke a baa waani ti, ti yama n duani? A ya tie U Tienu n gandi yua han kadi ki waani ti. 25 Jesu den guani ki yedi ba: N waani yi, ama yii daani, min tuuni ya tuona, n Baa yeli nni tiendi n po siedi. 26 Ama yii daani kelima yii tie min die yaa pe siigs yaaba. 27 N

ya pe cengi n nialu. N bani ba, ban mo huani.
²⁸ N puuni ba yaa miali n kan gbeni. Bi kan bodi hali abada. O bakuli kan fieba n nuu nni mo.
²⁹ N baa yua n puni nni ba cie yua kuli. O bakuli kan fidi ki fieba, n Baa nuu nni mo. ³⁰ Mini leni Baa tie yendo. ³¹ Jufinba go den taa a tana ki baa madi o. ³² Jesu den yedi ba: N teni ke yi laa atuonhama boncianla, yaa n ñani nBaa kani. Li laa tuonli yaapo yo ke yi baa madi nni atana? ³³ Jufinba den guani ki yedi o: Ti kan madi a, atana kelima tuonliba po ka, ama han sugidi U Tienu yeni, kelima fini yua n tie nisaalo tua ke a tie U Tienu! ³⁴ Jesu den guani ki yedi ba: Naani laa diani yi balimaama nni ki yedi: N yedi ke yi tie tieni? ³⁵ Li ya tie ke U Tienu yedi ke wan maadini yaaba tie nani yi tieni yeni, ke ti bani ke idiani mo kanlebidi. ³⁶ li nan gaa lede yo ke yi yedi: ke mini yua tie U Tienu n gandi ki gagidi yua ki soani o handuna nni sugidi U Tienu kelima n yedi ke n tie U Tienu Bijua po? ³⁷ N yaa tuuni n Baa tuona yin da daani n maama. ³⁸ Ama n ya tuuni o tuona, baa ke yii daani n maama, daani mani kelima min tuuni ya tuona po, yi bandi ki go ga ke Baa ye n niinni, ke n mo ye Baa niinni. ³⁹ Lanyaapo bi go den lingi ki baa cuo o, ama o den ciadi bi nuu nni. ⁴⁰ Lane Jesu go den gedi Judana kpenu kandima, Jan n den kpa batisi bi niba naankani, ki kali li kani. ⁴¹ Bi niba boncianla den kpendi o kani, ki tua: Jan ki den tieni bancianma ba. Ama wan den maadi yaa maama o naajoa po kuli tie moamoani. ⁴² Li kani bi niba boncianla den daani o.

Dianciamou 11

¹ Niyendo den ye ki yia, ke bi yi o Lasala. O den tie Betani yua. Betani yeni den tie Maliyama leni o nataanbonpuoga Malata dogu. ² Laa Maliyama n tie yua n den wuli Jesu taana po tulale, ki duuni a leni o yudi. Lasala yua n den kpe yeni den tie onataanbonjaga. ³ A nataanbonpola yeni den soani utondu Jesu kani ki yedi o: o Diedo, diidi han den bua yua yeni yiagi. ⁴ Jesu n den gbadi lani, o den yedi: Laa yianu kan tua kuuma, u cua ke U Tienu n ba tikpiagidi, ke o Bijua mo n baa tikpiagidi kelima uyaapo. ⁵ Ki sua Jesu den bua Malata leni o waalo leni Lasala. ⁶ Lanwani wan den gbadi ke Lasala yia yeni o go den tieni danalie wan den ye naankani yeni. ⁷ Lane o den yedi, ohoadikaaba: Tin guani ki gedi mani Jude. ⁸ O hoadikaaba den yedi o: Canba, daalinpo ne yo ke Jufinba den bua ki madi a, atana lipo ke a go yedi tin gedi lipo? ⁹ Jesu den guani ki yedi ba: Yentunmunli kuli ki pia piiga n leedo lie kaa? Yua n cuoni li yentunli nni kuli kan yaa tuudi, kelima o baa nua handuna yenma. ¹⁰ Ama yua n cuoni ku ñiagu kuli baa tuudi, kelima mi yenma ki ye o niinni. ¹¹ Jesu n den maadi lani o go den yedi ba: Ti danli Lasala goa n baa gedi ki ban fundi o. ¹² O hoadikaaba den yedi o: o Diedo li ya tie ke o goa yo wani, o ba paagi. ¹³ Jesu den maadi Lasala kuuma maame, ama ohoadikaaba den tema ke o maadi goafanma maame. ¹⁴ Lane Jesu den yedi ba: Lasala kpe! ¹⁵ N pali mani ke mii den ye lipo, kelima yi yaapo. Ke yin daani nni, tin fii mani ki gedi lipo. ¹⁶ Lanyaapo yo Toma ban go yi yua lipoli yeni, den yedi:

Hoadikaabalie, ti moko n gedi mani ki ban taani kpe leni o. ¹⁷ Jesu den pundi ki sua ke Lasala ye likuli nni hali dana naa. ¹⁸ Li sua ke Betani kuu leni Jelusalema nani dajenbilata. ¹⁹ Ke Jufinba boncianla den cua Malata leni Maliyama kani ki ba baagiba, kelima bi nataanjaga kuuma po. ²⁰ Malata n den gbadi ke Jesu kpendi, o den ñani ki tuogi o, ama maliyama den kaa li dieli nni. ²¹ Malata den yedi Jesu: o Diedo a ya den ye ne yo, n ciamo kan den kpe. ²² Ama baa moala, n bani ke han mia U Tienu yaala kuli o baa tieni apo. ²³ Jesu den guani ki yedi o: Aciamo baa fii bi tinkpiba siiga. ²⁴ Malata den guani ki yedi o: N bani ke obaa fii, bi tinkpiba fiima li juodi daali wani. Jesu den yedi o: ²⁵ Mini tie bi tinkpiba fiima leni limiali. Yua n daani nni, baa ya kpe o go baa fo. ²⁶ Yua n daani nni ki fo mo kan kpe hali a bada. A dugi laa maama po bi? ²⁷ Malata den yedi o: Mm, o Diedo n daani ke a tie U Tienu n gandi yua, U Tienu bijua yua n den baa cua handuna nni. ²⁸ Wan den yedi yeni, o den gedi ki ban yini owaalo Maliyama hasiili nni, ki yedi o: Canbaa, cua o yi ha. ²⁹ Maliyama n den gbadi lani o den fii tontoni ki gedi Jesu po. ³⁰ Kelima Jesu daa den kua udogu nni, o da den ye Malata n den tuogi o naankani yene. ³¹ Yaa Jufinba n den ka leni Maliyama deeni, ki baagidi o, n den laa ke o fii tontoni ki ñani yeni bi den huadi o, ki tua: O caa likuli po ki baan buude. ³² Maliyama n den pundi, ki laa Jesu o den gbaani o taana kani ki yedi o: O Diedo a ya den ye ne yo, n ciamo kan den kpe ³³ Jesu n den laa ke wani leni yaa

Jufinba n yegi kuli buudi. Li paboanli den cuo o, hali boncianla ke o fuo ki jiini. ³⁴ O den buali ba, yi piini o le yo? Bi den yedi o: O Diedo cua ki ban le. ³⁵ Jesu den buudi. ³⁶ Lanyaapo, Jufinba den yedi: Diidi mani wan den bua o, maama. ³⁷ Bi siiga bi tianba den yedi: Wani yua n yen nuadi bi niba, naani o kan den fidi ki teni ke o joa ne kan kpe? ³⁸ Li paboanli go den cuo Jesu ke o fuo ki jiini. O den pundi li kuli kani. Li kuli yeni den tie tanlongu ke tangu bii bu ñoabu. Jesu den yedi: ³⁹ Pigidi mani ku tangu. Malata yua n kpe yeni, naantaanpuoga den yedi o: o Diedo li baa sua ke o nuugi, kelima hali ban piini o, dinla n koa dana naa. Jesu den yedi o: ⁴⁰ Mii yedi a, ke a ya daani a baa le U Tienu kpiagidi? ⁴¹ Bi den ñani ku tangu. Jesu den yaadi ki nuali tanpoli ki yedi: N Baa n tuondi a, kelima a guani n miabu. ⁴² Mini n ba wani, n bani ke yogunu kuli a goangi n miabu, A ma n maadi yaa niba n gaani ki lindi nne yaapo yo, ke ban daani ke fini n soani nni. ⁴³ Wan den yedi yeni, o den kpaani o nialu ki yedi: Lasala ña. ⁴⁴ Yua n kpe yeni den ñani ke acaba finfini o nii leni o taanakuli, ke cabiyenli mo fini o nunga, Jesu den yedi: Findifindi o mani ki cedi wan gedi. ⁴⁵ Yaa Jufinba n den cua Maliyama kani, ki laa Jesu n tieni yaala yeni, siiga boncianla den tuo ki daani Jesu. ⁴⁶ Ama bi siiga bi tianba den gedi ki ban waani Falisieninba, Jesu n tieni yaala. ⁴⁷ Lanwani bi kopadicianba yudanba leni falisieninba den taani, bi cancannikpeliba ki yedi: Ti baa tieni lede? Kelima o joa yeni tiendi mi bancianla boncianla. ⁴⁸ Ti ya cedi ke

o tiendi yeni bi niba kuli baa daani o, yeni mo Loma yaaba baa cua ki bolinni ti dogu leni ti buolu. ⁴⁹ Bi siiga nni yendo yua n yi Kayifa, ki tie bi kopadicianba bado laa binli den yedi ba: ⁵⁰ Yii bani li ba. yi ya kpaagi, yi baa sua ke li tie yi hamu po yo, niyendo n kpe ti buolu kuli po, laa cie ti buolu kuli n bodi? ⁵¹ Waa den maadi laa maama o yama po ka, wan tie bi kopadicianba bado laa binli yeni n teni ke o pua sawali, ke Jesu baa kpe bani Jufinba nibuolu kuli po. ⁵² Laa tie Jufinba buolu po bebe ka, ama okuuma baa taani U Tienu bila yaaba n yayadi ikaani kuli, ban taani ki tua yenma. ⁵³ Ki cili laa daali, bi den jagi ki bili ke bi baa teni ban kpa o. ⁵⁴ Lanyaapo Jesu ki go den goadi Jufinba siiga, ama o den ñani li kani, ki gedi yaa dogu n kuu leni mi fanpienma, ban yi yu Eflayima. O den ka lanpo yo leni ohoadikaaba. ⁵⁵ Jufinba paki jaanma ban yi yaama mi pendima jaanma yeni den nagini. Bi niba boncianla den ñani yi dogi nni ki caa Jelusalema, ki baan gagidi ki hanbi bi yula hali ke paki jaanma daa cua. ⁵⁶ Bi den lingi Jesu. Ban den ye U Tienu diegu nni, bi den tua bi yaba: Yi tama be? O nan ko baa tuo ki cua mi jaanma na bi? ⁵⁷ Li sua ke bi kopadicianba yudanba leni falisieninba den ñani li ñoabonli ke yua n bani Jesu n ye naani wan waani ba ke bi baan cuo o.

Dianciamou 12

¹ Dena luoba n den sieni mi pendima jaanma n pundi, Jesu den gedi Betani, Lasala wan den fini yua bi tinkpiba siiga n ye ya dogu nni.

² Bi den hanbi opo mi jiema li kani. Malata den tendi ba mi jiema. Lasala den tie yaaba n ka ki di leni Jesu siiga yendo. ³ Maliyama den taa ya tulale n yi naadi kilo boagidima, ke li dunga yaba boncianla, ki wuli Jesu taana po ki duuni a leni o yudi. Tulale yeni nuulu den yadi ki gbieni li dieli kuli. ⁴ Judasa isikalioto, Jesu hoadikaaba siiga yendo, yua n den baan ti janbi o, den yedi: ⁵ Be yaapo ke baa kuadi laa tulale, ku japiena kobita, ki puni aluoda yi ligi? ⁶ Wan den maadi yeni, laa tie ke o bua aluoda ka, ama kelima o den tie sugido, wani n den kubi bi ligiboagili ki yen ñadi ban ciendi yaala lienni o yuli po. ⁷ Jesu den yedi o: Han cedi o, o kubi laa tulale n piinma daali po yo. ⁸ Aluoda ye yi siiga ya yogunu kuli, mini wani kan yaa ye yi siiga yogunu kuli. ⁹ Jufinba boncianla n den gbadi, ke Jesu ye Betani, bi den cua likani. Baa den cua Jesu wani oba bebe po ka, ama bi go den bua ki le Lasala wan den fiini yua bi tinkpiba siiga moko. ¹⁰ Bi kopadicianba yudanba den juogi ki bili ke bi baa kpa Lasala. ¹¹ Kelima Lasala po, Jufinba boncianla den ha ba ki daani Jesu. ¹² Lan den fii ki fa yaa niligu n den cua, ki baa jaani, mi jaanma den bandi ke Jesu kpendi Jelusalema. ¹³ Bi den pedi ikpapakbensoangi, ki tuogi o ki kpaani ki tua: U Tienu n ba ti pagidi, U Tienu n seligi yua n kpendi, o Diedo yeli nni, wani isalele yaaba bado. ¹⁴ Jesu den ba li hunbisaagili ki jagini li, nani idiani n yedi maama, ¹⁵ han da jie fini siyono dogu kelima abado kpendi na, ki jagi li hunbisaagili. ¹⁶ Jesu hoadikaaba, daa den bandi

laa bonla, n bua ki yedi yaala, ama yaa yogunu ke Jesu den baa ti kpiagidi, bi den tiadi ke laa bonla kuli den diani ki maadi o yaapo yo. Lanwani bi den sua ke kuli tieni cebini opo. ¹⁷ Yaaba n den ye leni Jesu, wan den yini Lasala yaa yogunu, ke o fii ki ñani likuli nni, ki fii bi tikpiba siiga kuli den tiendi opo siedi. ¹⁸ Ku niligu boncianla, den ñani ki tuogi o, yeni kelima bi den gbadi ke o tieni bancianma. ¹⁹ Falisieninba den tua bi yaba: Yi laa ke yin tieni maam kuli yi kan fidi, kelima handuna kuli hoadi o. ²⁰ Yaaba n den cua ki baa kpiagi U Tienu, mi jaanma yogunu yeni, siiga bi tianba den tie Gilekinba, ²¹ bi den cua Filipi kani ki yedi o: Canbaa, ti bua ki le Jesu, Filipi yeni den tie Galile yaa Betisayida dogu yua. ²² Filipi den gedi, ki waani Andile ke Andile leni Filipi kuli den yegi ki gedi, ki ban waani Jesu. ²³ Jesu den guani ki yedi: O joa Bijua n baa ba ti kpiagidi yaa yogunu pundi. ²⁴ Yi moamoani yi moamoani kani n yedi yi, ke mi dibima yaa kua ki tinga nni, ki kpe mi li baa ye bonyenme, ama mi ya kua ki tinga nni ki kpe lane mi baa pa ki luoni boncianla. ²⁵ Yua n bua o miali baa biani li, ama yua n nani o miali handuna nni, o baan le li tanpoli, yaa miali n kan gbeni po. ²⁶ Li ya tie ke onilo tuuni n yaapo, kali wan yaa hua nni, kelima min ye naankani n tuonsoanlo moko, baa ye lankane. Yua n tuuni n po kuli, Baa baa kpiagi o. ²⁷ Moalane n yama yagi. Naani n baa yedi Baa faabi nni leni yaa yogunu n tiena fala bi? Ki sua laa fala po, n cuani nni ke n ye handuna nni hali moane. ²⁸ Baa, kpiagi a yeli. U nialu den ñani tanpoli ki yedi: N kpiagili, n go baa kpiagili. ²⁹ Ya

niligu n ye likani n den gbadi unialu yeni, bine den yedi: Ki taaga n duni, bine n yedi: Maleki n maadi leni o. ³⁰ Jesu den yedi ba: Laa tie mini yaapo ka, ke unialu maadi, ama u maadi yi yaapo yo. ³¹ Moala handuna buudi jia. Moala bi baa lu handuna bado, niinpo. ³² Bi ya yugidini, ki tinga po, n baa dadi bi niba kuli yama ban cua n kani. ³³ Wan den maadi yeni, o den maadi wan baa kpe yaa kuuma, yaa maame. ³⁴ Ku niligu den guani ki yedi o: Ti gbadi ke Kilisiti baa ye hali yaa yogunu kuli, U Tienu balimaama tili nni, n waani ti la. Be yaapo yo ke fini mo nan yedi: Ke bi baa yugidi o Joa Bijua? nme n tie O Joa Bijua? ³⁵ Jesu den yedi ba: Mi yenma daa go baa ye yi siiga yogunu waamu po. Yin ya cuoni mani yaa yogunu kuli, ke yi pia mi yenma, ke li biigili n da cua ki ludi yi. Kelima yua n cuoni li biigili nni, naa bani wan caa naani. ³⁶ Mi yenma da ye yi siiga, daani mani mi yenma yeni, ke yin fidi ki tua mi yenma bila. ³⁷ Baa ke o den tieni mi bancianma, boncianla bi siiga baa den daani o. ³⁸ Li den tua yeni ke osawalipualo Esayi n den maadi yaa maama, n tieni, O Diedo nme n daani ti maama? Fini o Diedo nuu paalu den doagidi nme yaapo yo? ³⁹ Ama bi kan den fidi ki daani, kelima Esayi go den yedi: ⁴⁰ U Tienu juani bi nuni, ki juagi bi pala, ke ban da le leni bi nuni, ki da ga leni bi pala. Ke ban da lebiidi ki ha bi tuonbiadi. Min paagiba. ⁴¹ Esayi den yedi laa bonla, yaa yogunu ke o den laa okpiagidi, ki den maadi omaama. ⁴² Baa leni lankuli, Jufinba yudanba siiga boncianla den daani Jesu. Ama

baa den tuo ki doagidi ke bi hoadi o, kelima bi den jie Faliiseninba ke ban da deli ki ñani ba, li balimaama bangima dieli nni. ⁴³ Bi den tieni yeni kelima bi den bua bi nisaaliba kani ti kpiagidi ki cie U Tienu yaa kpiagidi. ⁴⁴ Jesu den kpaani ki yedi: Yua n daani nni, waa daani mini bebe ka, o daani yua n soani nne. ⁴⁵ Yua n laa nni, laa yua n soani nni. ⁴⁶ Mini n cua ki tie mi yenma handuna nni, ke yua n daani nni, n da go ye li biigili nni. ⁴⁷ Yua n gbadi n maama, ki yie kuli mini ka baa bu leni o, kelima mii cua ki baa jia handuna buudi ka, ama n cua ki baa faabi ba. ⁴⁸ Yua n yie nni kaa ga n maamakuli pia o bujialo. Min maadi ya maama yeni, mani n baa jia obuudi li juodi daali. ⁴⁹ Kelima mii maadi n yuceli maama ka, Baa yua n soani nni, wani n tuodi ki bili min baa maadi yaa maama leni min baa maadima maama. ⁵⁰ N bani ke o mabilikaama yeni tie yaa miali n kan gbeni. Lanyaapo n teni min maadi yaa maama kuli tie Baa n waani nni, min maadi yaame.

Dianciamou 13

¹ Hali ke mi pendima jaanma daa pundi, Jesu den bani ke wan baa ña handuna nni, ki gedi Baa po yaa yogunu pundi, o den bua ohoadikaaba yaaba n ye handuna nni. Lanyaapo, o den bua ki teni ba, yaa maalima n waani, ke o bua ba hali mi juadima. ² Jesu leni ohoadikaaba den dini mi yenjoajiema. Li sua ke sutaani den kuani Simono isakalioto bijua Judasa pali nni, li yanjagili no, ke wan janbi Jesu. ³ Jesu yua n den bani, ke Baa tieni li bonla kuli paalu o nuu nni, ki bani

ke o den ñani U Tienu kani, ki go baa guani ki gedi U Tienu kani. ⁴ O den fi usaajekaanu kani, ki landi o tiadi, ki taa li cabili ki ñagini o ciaga. ⁵ O den kuodi mi ñima ku tiagu nni, ki cili ki nigidi ohoadikaaba, taana, ki duuni a leni ocabiñaginkaali. ⁶ O den pundi Simono pieli kani, Pieli den yedi o: o Diedo fine n nigidi n taana? ⁷ Jesu den guani ki yedi o: A daa bani min tiendi yaala moalane, ama li ya pugini waamu a baa bandi. ⁸ Pieli den yedi o: A kan nigidi n taana hali abada. Jesu den guani ki yedi o: N yaa nigidi a taana, haa go pia tuginma leni nni abada. ⁹ Simono pieli den guani ki yedi o: o diedo da nigidi n taana bebe ka, nigidi n nii leni n yuli kuli. ¹⁰ Jesu den yedi o: Yua n wali waa go bua ki wali, kali wan nigidi o taana ki yaa hani. Yi hani ama yi kuli ka! ¹¹ Kelima o den bani yua n baa jabi o. Lanyaapo ke o den yedi ba: Yi kuli ka hani. ¹² Wan den nigidi bi taana ki gbeni, o den guani ki taa o tiadi ki lani, ki guani ki kali usaajekaanu kani, ki yedi ba: Naani yi bandi min tieni yi po yaala ne, n bua ki yedi yaala? ¹³ Yi yi nni, yi canba leni yi leni yi Diedo. Yi maadi moamoani, kelima n tie yeni lige. ¹⁴ To, mini yua n tie yi Diedo leni yi canba, N nigidi yi taana. Lanwani kali yi moko n yaa nigidi yi yaba taanana. ¹⁵ Kelima n ha yi po bontogidikaala, ke yi mo n yaa tiendi nani min tieni yi po maama yeni. ¹⁶ N yedi yi moamoani, o tuonsoanlo kan cie o canba, o tondo mo kan cie yua n soani o. ¹⁷ Yi ya bani lani ki tieni la, yi baa pia li pamanli. ¹⁸ Mii maadi yeni, ki baa yi kuli

ka, n bani min gandi yaaba. Ama kali idiani n yedi yaala n tieni: Yua n taa ki di leni nni lugidi nni, U danbu. ¹⁹ N tuodi ki waani yi la, hali ke li daa tieni, ke li ya ti tieni, yaa yogunu yin daani ke (N YE). ²⁰ N yedi yi moamoani yua n gaa n tondo cangu kuli, o ga mini ba yaa congoe. Yua n gaa n yaa cangu mo gaa yua n soani yaagu. ²¹ Jesu n den maadi yeni, o yama den yagi. Ke yedi ba: Yi moamoani kani, yi siiga yendo baa janbi nni. ²² Ohoadikaaba den diidi, bi yaba kaa bandi wan baa yua. ²³ Bi hoadikaaba siiga Jesu n den bua yua yeni, den kpaagi ki kuu leni o. ²⁴ Lane Simono pieli den waani onuu ke wan buali Jesu, n maadi yua yaa maama. ²⁵ Laa hoadikoa n den tabini Jesu ki buali o: N Diedo nme yo? ²⁶ Jesu den guani ki yedi: Min baa teni yua li saaboali yeni, wani yeni. Jesu den cabidi li saboali ki teni Judasa isikalioto. Simono bijua. ²⁷ Jesu n den teni o li saboali yaa yogunu, sutaani den kua opali nni, Jesu den yedi o: Jaligi ki tieni han bi baa tieni yaala. ²⁸ Ama yaaba n den ye usaajekaanu kani siiga baa yendo, ki den bani yaala yaap, ke Jesu yedi o yeni. ²⁹ Nani Judasa n den kubi bi ligiboagili yeni, bi tianba den tama ke Jesu yedi o: Han daa tin baa bua yaala kuli, mi jaanma po, Bi yaaka: Han ñani iligi ki pa aluoda. ³⁰ Judasa, n den ga li saboali yeni, li sua ke ku ñiagu bii o den ñani. ³¹ Judasa n den ñani, Jesu den yedi: Moala ojoa Bijua ba tikpiagidi, U Tienu mo baa ti kpiagidi kelima o yaapo. ³² U Tienu yaa baa ti kpiagidi kelima o bijua yaapo, omo baa teni wan baa ti kpiagidi o yaa kani. ³³ N bibuadimu n go

baa ye leni yi uyogunu waamu po. Yi baa lingi nni, ama n waani yi moko nani min den waani Jufinba maama, n go wangi yi moko moala ke yi kan fidi ki cua min caa naanpo. ³⁴ N teni yi balimapanman n tie na: Yin ya bua mani yi yaba, nani min bua yi maama, yi moko n ya bua mani yi yaba yeni. ³⁵ Yi ya bua yi yaba lani baa teni bi niba kuli n bandi ke yi tie n yaa hoadikaaba. ³⁶ Simono pieli den buali o: oDiedo a caa le yo? Jesu den guani ki yedi o: A kan fidi ki gedi min caa naanpo moala ne, ama a baa ti yuandi ki hoadi. ³⁷ Pieli den yedi o: o Diedo be yaapo ke n kan fidi ki hoadi amoala ne, baa li yaa tie n miali, n baa pa kelima a po. ³⁸ Jesu den guani ki yedi o: A baa pa amiali kelima n po! N yedi a, imoamoani hali ke ku kootongu daa mua, a baa nia taalimata ke haa bani nni.

Dianciamou 14

¹ Yin da cedi ti yanyangidi n cuo yi, daani mani U Tienu, daani mani mini moko. ² N Baa diegu nni pia yi ye kaani boncianla, li yaa bi tie yeni, naani n bi baa yedi, n caa ki baan hanbi yipo ukaanu? ³ N ya ban hanbi ki gbeni n baa guani ki cua ki taa yi tin yegi, yeni min baa ye naani yeni, yi moko baa ye lankane. ⁴ Yi bani min caa naani yi go bani lipo sanu mo. ⁵ Toma den yedi o: o Diedo tii bani han caa naanpo, ti ba tieni lede yo ki bandi lipo sanu? ⁶ Jesu den yedi o: Mini n tie usanu leni imoamoani leni limiali, o bakuli kan pundi Baa kani, kaa tie o tagini n yaa kani. ⁷ Yi ya bani nni, yi bi baa bani nBaa, ama yi bani o, yi go laa o mo. ⁸ Filipi den yedi

o: o Diedo waani ti Baa bebe li baa dagidi tipo. ⁹ Jesu den yedi o: Filipi min ye leni yi ke li waagi maama ne haa bandi nni, yua n laa nni kuli laa Baa, be yaapo ke a go yedi waani nni Baa? ¹⁰ Haa daani ke n ye Baa niinni, ke Baa moko ye n niinni yo? Min wangi yaa maama yeni maa ñani n yaa kani ka, Baa yua n ye n niinni yeni wani n tuuni o tuona. ¹¹ Daani mani ke n ye Baa niinni, ke Baa moko ye n niinni, lan yaa ka daani kelima yaa tuona n tiena po. ¹² N yedi yi imoamoani moamoani kani, yua n daani nni, o baa tuuni min tuuni yaa tuonane, o baa soani baa yaa cie yeni, kelima n caa Baa po. ¹³ Yin baa mia Baa yaala n yeli nni kuli, n baa tieni la ke n Baa, n baa tikpiagidi kelima Bijua yaapo. ¹⁴ Yi ya mia bonla ba, kelima n yeli po, n baa tieni la. ¹⁵ Yi ya bua nni, kubi mani n balimaama. ¹⁶ N baa mia Baa wan payi toa yua n baa tie yi todikoa. wan yaa ye leni yi hali yaa yogunu kuli. ¹⁷ Yi moamoani fuoma yeni, handuna yaaba kan fidi ki ga o cangu, kelima baa nua o, baa bani o, ama yinba wani yi bani o, kelima o ye leni yi, ki ye yi niinni. ¹⁸ N kan ha yi nani akpienbila yeni, n go baa cua yi kani. ¹⁹ Li yaa pugini waamu handuna yaaba kan go le nni. Ama yinba wani baa le nni, kelima n ye ki fo, yi mo baa ye ki fo. ²⁰ Laa daali yi baa bandi cain ke n ye n Baa niinni ke yi mo ye n niinni, ke n mo ye yi niinni. ²¹ Yua n tuo ki ga n balimaama ki kubima, wani n tie yua n bua nni, yua n bua nni, n Baa moko baa bua wane, mini n ba moko n bua o, n go baa doagidi opo min tie yua cain. ²² Jude den buali o, laa tie Judasa

isikalioto ka, ama Jude n den buali o, ki yedi o: o Diedo be cedi ke a baa doagidi a yuli ti yaapo, ki nan kan doagidi handuna yaapo wani? ²³ Jesu den guani ki yedi o: Yua n bua nni o baa kubi n balimaama, n Baa baa bua o, Ti baa cua ki ya ye leni o, ki tieni ti yekaanu o deni. ²⁴ Yua n ki bua nni, kan kubi n maama. Yin gba ya maama yeni maa ñani n yaa kani ka, mi ñani Baa yua n soani nni yaa kane. ²⁵ N wangi yi lankuli hali ke n daa ye leni yi. ²⁶ Ama o todikoa, U Tienu fuoma yua, Baa n baa soani yua, kelima n yeli ni yeni, o baa bangi yi li bonla kuli. O go ba tiadi yi min den bangi yi yaala kuli. ²⁷ N ha yi po n yanduanma, n puni n yanduanma, mii puuni yi nani handuna n puuni maama ka, yin da go yagi yi yama, yin da go jie. ²⁸ Yi gbadi ke n yedi yi, n caa, ki go baa guani ki cua yi kani. Yi ya buani moamoani yi baa mangi yi pala, kelima n caa Baa po, kelima n Baa cie nni. ²⁹ Moala n tuodi ki waani yi la hali ke li daa cua, ke li ya ti cua yin daani. ³⁰ Mii go pia u yogunu ki baa maadi leni yi, kelima handuna bado cua, ama waa pia n po paalu ba kuli. ³¹ Ama ke handuna n bandi ke n bua Baa, ki go tuuni nani wani Baa n teni nni li ñoabonli maama. Fii mani tin fuadi nekanba.

Dianciamou 15

¹ Mini n tie li hianmoanli, n Baa mo n ñundili.
² Yaa benu n tuugi leni nni kaa luoni kuli, o baa pedi u. Ama yaa benu n luoni kuli, o baa kpendi ki hanbidi u. Wun yaa luoni ki pugidi. ³ Yi gagidi ki hani moala, kelima min maadi yi yaa maama hanbi yi no. ⁴ Yaa tuugi mani leni nni, n moko

baa tuugi leni yi, kelima u benu n kan fidi ki luoni u yuceli po maama, kali wun yaa tuugi leni li hiali yeni, li tie yenme leni yinba, yi yaa tuugi len nni, yi kan fidi ki tieni li bakuli. ⁵ N tie li hiali yi mo tie yi beni. Yua tuugi leni nni, ke n mo tuugi leni o kuli, baa luoni li bonluonkaala boncianla, kelima n yaa tuugi leni yi, yi kan fidi ki tieni li bakuli. ⁶ Yua n kaa tuugi leni nni kuli, bi baa lu o niinpo. Nani ban luni ubenu maama ke u kuodi yeni, bi ba taani yaa beni n kuodi kuli ki lu mi fantanma nni. Yin cuo ki buodi. ⁷ Yi ya tuugi leni nni, ke n maama ye yi niinni, yin bua yaala kuli yin mia, yi baa baala. ⁸ Yi ya luoni li bonluonkaala, boncianla n Baa, baa baadi ti kpiagidi lipo. Yeni yi go baa doagidi ke yi tie n hoadikaaba moko. ⁹ Nani n Baa n buani maama, n moko bua yi yene. Yin ya ye mani n buama nni. ¹⁰ Yi ya kubi n balimaama, yi ye n buama nni, nani n moko n kubi n Baa balimaama ki ye o buama nni, maama. ¹¹ N maadi yi, laa maama ke yin yaa pia n ya pamanli buolu, Ke yi pamanli n pugini ki dagidi cain. ¹² Line n tie n balimaama: Yin ya bua mani yi yaba nani min bua yi maama yeni. ¹³ Laa pia ya buama n cie onilo n pa o miali o danlinba po. ¹⁴ Yi tie n danlinba, li ya tie ke yi tuo ki tiendi, min bili yipo yaala. ¹⁵ N kan ya go yi yi n naacenba ka, kelima o naacemo ki bani o canbaa, n tiendi yaala. Ama n baa yi yi n danlinba, kelima n waani yi min den gbadi yaala n Baa kani kuli. ¹⁶ Laa tie yinba ka den gandi nni. Ama mini n den gandi yi, ki go gagidi yi, ke yin gedi ki ya luoni li bonluonkaala. Ke yi bonluonkaala mo n ya ye. Lanwani yin baa mia

Baa yaala n yeli nni kuli o baa pa yi la. ¹⁷ Min bili yi po, yaa balimaama tie line: Yin yaa bua mani yi yaba. ¹⁸ Handuna yaaba ya nani yi, yin tiadi ke bi den kpa nani mine, hali ke bi daa nani yi. ¹⁹ Yi ya bi tie handuna yaabe, handuna bi baa bua yi, ama min gandi yi ke yii go tie handuna yaaba yeni, lani n teni ke bi nani yi. ²⁰ Yin tiadi mani min den maadi yi yaa maama, o tuonsoanlo kan cie o canba, bi yaa den kubi n maama, bi baa kubi yi yaa maama moko. ²¹ Bi baa tieni yi lan kuli kelima n yeli po, kelima baa bani yua n soani nni. ²² N yaa bi cua ki maadi leni ba, bi kan yaa bi pia tuonbiadi. Ama moala bi kan baa ki nia ke baa pia tuonbiadi. ²³ Yua n nani nni, nani n Baa moko. ²⁴ N yaa den soani bi siiga nitoa kuli n ki soani yaa tuonli. Bi kan bi ya pia tuonbiadi, ama moala bi la laa tuona ki go nani mini leni n Baa kuli. ²⁵ Bi tieni yeni ke yaa diani n ye bi balimaama nni, n tieni ki dudi. Bi den nani nni fanma fanma. ²⁶ O todikoa ya cua, min baa soani yua yi po yeni, wani imoamoani fuoma, yua n baa ña Baa kani ki cua yeni wani n baa tiendi n po siedi. ²⁷ Yinba moko yi baa tiendi n po siedi, kelima yi den ye leni nni hali mi cilima.

Dianciamou 16

¹ N waani yi lani, ke lan da ti tua yipo tungbali bonla. ² Bi baa ñani yi li balimaama diena nni. U yogunu kpendi ke yua n baa kpa yi, baa nua ke o kpiagidi U Tiene. ³ Bi baa tiendi yi lani kuli, kelima baa bani Baa, baa bani mini moko. ⁴ N waani yi lani ke li yogunu yaa ti pundi yin tiadi ke n den waani yi la. Mii den waani la hali

mi cilima. Kelima n den ye leni yi. ⁵ Moala n caa yua n soani nni kani, ama yi siiga o bakuli naa buali nni, a caa le yo? ⁶ Li paboanli cuo yi boncianla, kelima n waani lani. ⁷ Li baa hani yipo min gedi, kelima n yaa gedi o todikoa kan cua, ama n ya gedi n baa soani yipo o todikoa. ⁸ O ya cua o baa paadi handuna ti tuonbiadi po, mi tegima leni li bujiali. ⁹ Ti tuonbiadi po kelima baa daani nni. ¹⁰ Mi teginma po kelima n caa Baa po ke yi kan go le nni. ¹¹ Li bujiali po kelima handuna bado buudi jia no. ¹² N pia mi maama boncianla, ki baa waani yi, ama yi kan fidi ki gama moala. O baagikoa, imoamoani fuoma yua, ¹³ o ya cua o baa gobidi yi, yin bandi imoamoani kuli, kelima o kan maadi o yuceli maama, ama o baa taa wan gbadi yaale ki waani, yaa bonla n baa cua. ¹⁴ O baa kpiagidi nni, kelima o baa taa min pia yaale ki yaa wangi yi. ¹⁵ Baa n pia yaala kuli ye n ya niinne, lanyapo n teni ke n yedi: O baa taa min pia yaala ki yaa wangi yi. ¹⁶ Li ya pugini waamu, yi kan go le nni, ama li yaa yanwaamu yi go baa le nni. Kelima n caa Baa po. ¹⁷ Lanyaapo ohoadikaaba siiga bi tianba den tua bi yaba: Wan tua li yaa pugini waamu yi kan go le nni, ama li ya go yanwaamu, yi go baa le nni, kelima n caa Baa po yeni mo bua ki yedi be yo? ¹⁸ Bi den tua: Lanwani be n bua ki yedi: Yogunu waamu yeni. Tii bani wan maadi yaa yaala. ¹⁹ Jesu den bani ke bi bua ki buali o, lane o den yedi ba: Yi buali yi yaba yaala n bua ki yedi: Li ya pugini waamu, yi kan go le nni ama li yaa yanwaamu yi go baa le nni.

²⁰ N waani yi, imoamoani yi baa buudi ki go mua, ama handuna yaaba baa mangi bi pala, yi pabiidili baa lebidi ki tua pamanli. ²¹ O pua yaa baa maa yaa yogunu o yen le ti yanyagidi kelima o maa yogunu pundi, ama o ya mala waa go tiadi ofala po. Kelima o mala nisaalo handuna nni. ²² Li tie yene leni yinba moko, li pabiidili cuo yi, ama n go baa le yi ke yi pala baa mangi, o bakuli kan fie yi kani laa pamanli. ²³ Laa daali ya pundi yi kan go buali nni li bakuli, n yedi yi imoamoani, yin baa mia Baa yaala n yeli nni kuli o baa payi la. ²⁴ Hali moala yi daa mia li bakuli n yeli nni. Mia mani yi baa ba, ke yi pamanli n dagidi cian. ²⁵ N maadi yi lankuli leni mi kpanjama. Yogunu kpendi ke n kan go maadi yi leni kpanjama, ama n baa yaa maadi yi n Baa maama ke li doagidi cain. ²⁶ Laa daali ya pundi, yi baa miadi o n yenli nni. Mii yedi yi ke n baa mia Baa yipo, ²⁷ kelima Baa wani o ba bua yi, kelima yi den bua nni, ki daani ke ñani U Tienu kani. ²⁸ N ñani Baa kani ki cua handuna nni, moala n ña handuna nni ki caa Baa po. ²⁹ O hoadikaaba den yedi o: Moa a maadi ke li doagidi cain, haa taani leni kpanjama. ³⁰ Moala ti bandi ke a bani li bonla kuli, laa tiladi han guudi ke nilo ba n buali a, bonla bakuli, lanyapo yo ke ti daani, ke ha ñani U Tienu kani ki cua. ³¹ Jesu den yedi ba: Yi daani moala. ³² Diidi u yogunu kpendi ke yi baa yadi ki ha nni, yua kuli n gedi o kaanu, ama n kan yaa ye n bebe, kelima Baa ye leni nni. ³³ N waani yi lani ke yin baa mi yanduanma n niini. Yi baa le ofalabiado handuna nni. Ama yin paagi yi pala kelima mini paadi handuna.

Dianciamou 17

¹ Jesu n den maadi lani o den yaadi ki nuali tanpoli ki yedi: Baa uyogunu pundi, kpiagi abijua ke abijua mo n kpiagi a. ² Kelima adini o li bali ke o die bi nisaaliba kuli, ke wan fidi ki pa han puni o yaaba kuli yaa miali n kan gbeni. ³ Ki sua ya miali n kan gbeni mo tie ban bandi fini yua bebe n tie U Tienu imoamoani leni han soani yua Jesu Kilisiti. ⁴ N kpiagi a ki tinga nni, n soani ki dudi han puogi nni yaa tuoli kuli. ⁵ Baa kpiagi nni anintuali moala nani min den kpa pia yaa kpiagidi hali ke handuna daa tagi, anintuali. ⁶ N teni ke han puni nni yaaba, handuna siiga kuli bandi ayeli, bi den tie a yaaba ke a taa ba ki puni nni, bi kubi a maama. ⁷ Moala bi bandi ke han puni nni yaala kuli ñani a yaa kani, ⁸ kelima n caaba a tondu, bi mo gaa ki bandi ke n ñani a kani moamoani, ki go daani ke fini n soani nni. ⁹ N miadi a bi yaapo yo. Mii miadi a handuna po ka, n miadi a han puni nni yaaba yaapo yo, kelima bi tie a yaaba. ¹⁰ Min die yaala kuli tie a yaala, han die yaala mo kuli tie n yaala. N baa ti kpiagidi kelima bi yaapo. ¹¹ N kan go yaa ye handuna nni, ama ban wani baa ye handuna nni, n kpendi a kani, Baa yua n gagidi, kubi han puni nni yaaba yeni kelima a yeli po. Ke ban tua yendo nani mini leni fini n tie yendo maama. ¹² Min den ye leni ba handuna nni yaa yogunu n den kubi ba kelima a yeli po. N den kubi han puni nni yaaba yeni ke bi siiga baa yendo n ki bodi, yua n den baa bodi i diani n kua yaaka. ¹³ Moala n kpendi a kani, n

maadi laa maama ki da ye handuna nni, ke ban baa n yaa pamanli buolu cain. ¹⁴ N waani ba a maama, handuna yaaba nani ba kelima baa go tie handuna yaaba, nani min ki tie handuna yua maama yeni. ¹⁵ Mii mia han ñani ba handuna nni ka, ama han kubi ba ke o biado n da paadi ba. ¹⁶ Baa tie handuna yaaba, nani min ki tie handuna yua maama yeni. ¹⁷ Gagidi ki hanbi ba imoamoani nni kelima a maama tie imoamoani. ¹⁸ Nani han den soani nni handuna nni maama n moko soani ba handuna nni yene. ¹⁹ N gagidi ki hanbi n yuli apo bi nintuali, ke bani moko n gagidi ki hanbi bi yula apo imoamoani nni. ²⁰ Mii mia ha bani bebe yaapo ka, ama n mia ha leni yaaba n baa tuo bi maama ki daani n yeli nni kuli yaapo. ²¹ Ke ban tua yendo nani fini Baa han ye n niinni ke n mo ye a niinni maama, bani moko ntua yendo yeni ke handuna yaaba n daani ke fini n soani nni. ²² N puni ba han puni nni yaa kpiagidi ke ban tua yendo nani tin tie yendo maama. ²³ N ye bi niinni amo ye n niinni ke ban tua yendo cain, ke handuna yaaba n bandi ke fini n soani nni, ki go bandi ke a bua ba nani han bua nni maama. ²⁴ Baa, n bua ke min ye naani han puni nni yaaba yeni moko n yaa ye lankani, ke ban yaa nua n kpiagidi, han puni nni yaa kpiagidi kelima ha den bua nni hali ke handuna daa tagi. ²⁵ Baa yua n gagidi handuna yaaba ki bani a, ama mini wani bani a, bi ne bandi ke fini n soani nni. ²⁶ N teni ke bi bandi a yeli n go baa teni ban bandili ki pugini ke han bua nni yaa buama n dagidi bi pala nni, ke mini mo n yaa ye bi niinni.

Dianciamou 18

¹ Jesu n den maadi laa maama wani leni oṅoadikaaba den ñani ki duodi sedilo fuanu. Sadinga den ye li kani. Jesu leni oṅoadikaaba den kua lienni. ² Judasa yua n den baa janbi o den bani li kani kelima Jesu den maani ki caa lipo leni oṅoadikaaba. ³ Judasa den baa am-
inteela cagiyenli leni U Tienu ddiegu jiidikaaba bi kopadicianba yudanba leni falisieninba n soani yaaba. O den gedin ba li kani, ke bi kubi mu fitilisanmu leni ifantankadi leni ti toatiadi. ⁴ Jesu den bani yaala n baa tieni o kuli, ke o caadi ki yedi ba: yi lingi ṅme yo? ⁵ Bi den goa ki yedi o: Jesu nasaleti, o den yedi ba: Mini nna. Judasa yua n den baa janbi o den ye bi siiga. ⁶ Jesu n den guani ki yedi ba mini nna yeni bi den guani puoli ki ba yanyanli. ⁷ Ogo den guani ki buali: Yi lingi ṅme yo? Bi den yedi o: Jesu nasaleti. ⁸ Jesu den guani ki yedi ba: n waan yi ke mini nne. Li yaa tie ke yi lingi mine wani yin cedi yaaba ntiena wani ngedi. ⁹ O den yedi yeni ke wan den kpa maadi ya maama n tieni, mani nna: mii biani han puni nni yaaba siiga baa yendo. ¹⁰ Simono pieli yua n den pia ki jugisiega den noadiga, ki pedi ki jia bi kopadicianba bado naacemo tubili. O naacemo yeni den yi malikusa. ¹¹ Jesu den yedi pieli guani ki huuni a jugisiega ku tuagu nni. Naani n kan ño Baa npuni nni ya tadiñoakaaga bi ? ¹² Aminteela cagili yeni leni bi yudaano leni jufinba n den soani U Tienu diegu jiidikaaba yaaba yeni den cuo Jesu ki loli o. ¹³ Bi eden kpa gedin o Hana kani, kelima wani Hana yeni den tie kayifa cuadiba, kayifa mo den tie

bi kopadicianba bado laa binli. ¹⁴ Wani Kayifa yeni tie yua n den kpa teni jufinba yaa tundi n tiene: Li baa hani niyendo n kpe bi buolu yaaba po. ¹⁵ Simono pieli leni hoadikatoa den hua Jesu. Bi kopadicianba bado den bani laa hoadikoa. Lanyaapo o den baa ki yegi leni Jesu ki kua bi kopadicianba bado luolu nni. ¹⁶ Ama pieli den se niinpo bu buliñoabu kani. Jesu hoadika bi kopadicianba bado n bani yua yeni, den guani ki maadi leni ya jafaano n guu bu buliñoajabu yeni ki teni ke pieli kua. ¹⁷ Lane ojafaano yeni, den yedi Pieli: Amoko ki tie Ojoa ne huadikaaba siiga yua ka? o den yedi: Mii tie. ¹⁸ Bi tuonsoanba leni bi jiidikaaba den cuoni mi fantama ki yie, kelima ti wadi den ye, Pieli moko den cua ki taani ki yie leni ba. ¹⁹ Bi kopadicianba bado den buali Jesu o hoadikaaba maama leni o bangima maama fuuli. ²⁰ Jesu den guani ki yedi: N den maadi asala nni ke bi niba kuli gba, daali kuli n yen maadi, li balimaama bangima diena nni, leni U Tienu diegu nni jufinba kuli n taagi naakani, mii wuoni li ba kuli. ²¹ Be yaapo ke abuali nni? Buali yaaba n den cengi bani wani bani min den maadi yaala. ²² Wan den maadi yeni bi jiidikaaba siiga yendo den pabi Jesu ki yedi naani abaa guani bi kopadicianba bado yeni yoo? ²³ Jesu den guani ki yedi o: N ya maadi ki tudi, waani nni n tudima ama n ya maadi ke li tiegi be yaapo yo apua nni? ²⁴ Lane Hana den loli o, ki teni ke bi gedini o bi kopadicianba bado kayifa po. ²⁵ Li sua ke Simono pieli se li kani ki yie mi fantama. Lane bi den yedi o: Amoko tie o huadikaaba siiga yua yo de!

O den nia ki yedi: A -a mii tie. ²⁶ Bi kopadicianba bado naacenba siiga yendo pieli n den pedi ki joandi yua yaa tubili yeni yaa kpiilo, moko den yedi o: Mii bi laa ke ha yegi leni o sadinga nni. ²⁷ Pieli go den nia lanyogunu ku kootongu den mua. ²⁸ Bi den ñani Jesu Kayifa kani ki gedini o Gufeneeli Pilata bu jiali kani. Li den tie ku ti haa panpangu. Bani bi ba ki den kua li bu jiali kani ke ban da ti joagini bi yula, ki baa ki je mi pendima jaanjiema. ²⁹ Lane Pilata den ñani ki gedi bi kani ki yedi ba: Yi yedi ke o naa joa tieni be? ³⁰ Bi den guani ki yedi o: O yaa bi tie nibiado ti kan bi cuo o ki cuani akani. ³¹ Lanyaapo Pilata den yedi ba: Yinba yi ba n taa o, ki jia o ti buudi leni yi balimaama. Jufinba den guani ki yedi o: Tii pia usanu ki jia nilo buudi ki kpa o. ³² Li den tieni yeni ke Jesu n den maadi okuuma maama yaama ntieni ki dudi. ³³ Pilata den guani ki kua o bu jiakaanu ki yini Jesu ki yedi o: Naani fini n tie jufinba bado bi? ³⁴ Jesu den guani ki yedi fini aba n maadi yeni bi, bi nitoa n yedi a la? ³⁵ Pilata den guani ki yedi: Naani n mo tie jufi yoo? A Nibuolu yaaba leni bi kopadicianba n cuo ha ki cuani n kani! ³⁶ Jesu den guani ki yedi; N diema naa tie handuna na niinni ka, n diema ya bi tie handuna handuna nne n naacenba bi baa koani ki gaa nni jufinba nuu nni, ama n diema naa tie handuna nne niinni ka. ³⁷ Pilata den yedi o: Lanwani a tie bado yo? Jesu den guani ki yedi: A yedi n tie bado. N den cua handuna nni ki baa tiendi siedi imoamoani po yo. Yua n tie imoamoani yua kuli baa cengi n maama. ³⁸ Pilata den yedi o: Be n

tie imoamoani? Wan den yedi lani o den ñani ki gedi jufinba kani, ki yedi ba: Mii laa tagiliba o niinni. ³⁹ Ama nani lan tie yi bogida ke min faabi yipo niyendo paki jaanma yogunu yeni (lani n tie mi pendima jaanma) Yi bua min faabi yipo jufinba bado bi? ⁴⁰ Bikuli go den taani ki kpaani: A-a wan ka, Banabasa. To, ki sua Banabasa yeni mo den tie sanjiale.

Dianciamou 19

¹ Lane Pilata den taa Jesu ki teni ba ke bi pua o, ijiani. ² Aminteela den taa ikonkoni ki piani nani ki fogiliga yeni ki cibini Jesu yuli po, ki go taa bu kpalimoanbu ki golini o, ³ lani bi den kpendi okani, ki tua o, ti fuondi a jufinba bado ki pabini o. ⁴ Pilata go den ñani ki gedi jufinba kani ki yedi ba: N baa teni ban ñani o, yi kani yin bandi ke mii laa tagiliba kuli o kani. ⁵ Lane Jesu den cua bi kani ki ciibi ikonkoni fogiliga ki goli bu kpalimoanbu. Pilata den yedi ba: Noa mani ojoa na. ⁶ Bi kopadicianba yudanba leni bi jiidikaaba n den Jesu bi den kpaani ki tua: joani o li dapoanpoanli po, joani o, li dapoanpoanli po. Pilata den yedi ba: Yinba yiba n taa o, ki joani li dapoanpoali po, kelima mini, mii laa ke o tieni liba yaala baa teni min cuo o. ⁷ Jufinba den guani ki yedi o: Tinba wani ti pia li balimaama, laa balimaama nni mo li bili ke wan kpe, kelima o den yedi ke o tie U Tienu bi jua. ⁸ pilata n den gbadi laa maama ojawaandi den pugini. ⁹ O den guani ki kua obujiakaanu kani ki buali Jesu añani le yo? Jesu ki den guani o li ba kuli.

¹⁰ Pilata den yedi o: Mini n maadi ke anmini nni? Haa bani ke n pia upaalu ki baa fidi ki teni ban joani a ku daagu po, yaaka ki faabi a yo? ¹¹ Jesu den guani ki yedi o: Akan baa bali ba kuli npo, bi yaa den puni a li tanpoli po. Lanyaapo n teni ke yua n cuo nni ki cuani akani yeni opia itagili boncianla. ¹² Lanyaapo Pilata den lingi wan baa tieni maama ki faabi Jesu, ama jufinba den tua: A ya faabi onaa joa haa go tie Sesa Danli kelima yua n yedi ke otie bado kuli fiini mi yiema Sesa po. ¹³ Pilata n den gbadi laa maama o den ñani Jesu niinpo, ki guani ki kali o bujiakaanu po ke u ye yaa kaanu n yi ti tanpabidi luolu, Ebilu maama nni u yi Gabata. ¹⁴ Laa daali den tie paki bogidili daali, pilata den yedi jufinba diidi mani yi bado nna. ¹⁵ Bi den tiani ki tua kpaa o, kpaa o, joani o li dapoanpoanli po! Pilata den yedi ba: Min joani yi bado li dapoanpoanli po bi? Bi kopadicianba yudanba den guani ki yedi o: Tii pia baditoa kali Sesa. ¹⁶ Pilata den teni ba Jesu ban joani o li dapoanpoanli po, bi den taa Jesu ki gedinini o. ¹⁷ Jesu den bugi o dapoanpoali ki ban pundi ban yi yaa kaanu ku yukolinkuogu, Ebilu maama nni bi yi li kani Goligota. ¹⁸ Bi den joani o lan kane li dapoanpoanli po, bi go den joani nitoaba bonbilie, yendo o jienu olielo mo oganu ke Jesu ye bi siiga. ¹⁹ Pilata den diani idiani ki tabini Jesu dapoanpoanli, diidi wan den diani yaa maama: Jesu nasaleti jufinba bado. ²⁰ jufinba boncianladen cogi idiani yeni kelima ban den joani Jesu naankani den kuu leni udogu, ban den diani yaa mabuolu nne: Ebilunba, Gileka

leni latena maama nni. ²¹ Jufinba kopadicianba badi ba den yedi Pilata: Da diani jufinba bado ka, ama han diani ke o yedi o tie jufinba bado. ²² Pilata den guani ki yedi ba: Min diani yaala n diana. ²³ Yaa minteela n joani Jesu den boagidi otiadi kaani naa (4) Ban bonba naa yeni yua kuli den taa kaanyendu, bi go den taa o liadicianli yaali n ki den pia hialu baa kaanyendu kelima li den tie cabiyenli hali tanpoli ki ban jiidi tiipo, bi den yedi bi yaba, ²⁴ tin da padili, ama tin puali caaca, ki le yua n baa diedili, li den tieni yeni ke idiani n yedi yaala n tieni: Bi boagidi n tiayiekaadi bi siiga, ki pua n liadicianli caaca, lani n tie aminteela n den tieni yaala. ²⁵ Jesu naa leni onaa waalo bonpuoga leni Maliyama, kilopa pua leni Maliyama Magidala yua, den se ki kuu Jesu dapoanpoanli ²⁶ Jesu den laa o naa leni wan bua yaa hoadikoa ke o se ki kuu o kani, o den yedi onaa: Pua nuali abi jua nne. ²⁷ Oden yedi ohoadikoa yeni nuali anaa. Lane o hoadikoa yeni den taa Jesu naa ki ban kubi o, o den po. ²⁸ Lani yaa puoli Jesu den bani ke li bonla kuli tieni ki dudi, o den yedi uñuñuulu pia nni, o den yedi yeni ke yaala n den diani idiani nni n tieni ki dudi. ²⁹ Ku ñintiagu den se li kani ki gbie leni mi ñinmiligima. Niyendo den taa ucietuogu ki pagi lieni ki fini isope benu ki gedini Jesu ñoabu kani. ³⁰ Jesu n den fua mi ñinmiligima yeni o den yedi li bonla kuli tieni ki dudi, lane o den tibini ki cabi onaano ki kpe. ³¹ Li den sua ke li tie li bogidili daali ki baa fii ki faa U Tienu fuodima daali, yaali n gagidi ki tie jaancianma. Jufinba naa den bua akpiema n yaa baa ki ye a dapoanpoana po,

laa daali. Lanwani bi den mia Pilata wan cedi ban kuakua yaaba n ye adapoapoana po taana ki ñani ba likani. ³² Lanyaapo aminteela den gedi likani ki kua onikpialo yaa taana leni lielo ban den joani yaaba adapoanpoana po leni Jesu. ³³ Ban den pundi Jesu kani ki sua ke okpe baa den kua otaana. ³⁴ Ama minteela siiga yendo den taa okpaanli ki muu ki kadi Jesu logili ke mi soama leni mi ñima den ña ki wudi. ³⁵ Yua n den laa wani ntieni lipo siedi, osiedi tie moamoani, obani ke li tie moamoani, otieni siedi yeni ke yi moko n tuo ki hoadi Jesu ki dugi op. ³⁶ Lani kuli den tieni ke idiani n yedi yaala n tieni ki dudi. Bi kan kua o kpaba siiga baa bonyenli. ³⁷ I diani go yedi kaanto: Bi baa diidi ban den muu yua. ³⁸ Li yaa puoli Alimate dogu yua Josefi, yua n den tie Jesu hoadikoa hasiili nni, kelima o den jie jufinba, den mia Pilata wan pa o, Jesu gbannandi Pilata den puni o usanu ke o taa Jesu. ³⁹ Nikodema yua n den kpa gedi Jesu kani ku kani ñiagu moko den cua ki taani leni Josefi, ki cuani mili leni alowesi ki kakali ki taani ke li kpiagu den pundi kilo piitaa. ⁴⁰ Laa jaliediba n den taa Jesu ki fini o acabipiena leni tulale nani Jufinba n maani ki tiendi maama. ⁴¹ Ban den joani Jesu naankani yeni den kuu leni sadinga ke li kakupanli ye lieni yaali ke baa piini kuli toa lieni. ⁴² Nani lan den tie jufinba n baa bogini mi fuodima daali yaa daali yeni bi den piini Jesu lankani kelima lankani n den kuu.

Dianciamou 20

¹ A denleleeda cilima daali, ku ti haapanpangu,

ke li daa yendi, Maliyama Magidala den gedi likuli po. O den sua ke bi fuadi litanli likuli ñoabu kani. ² O den sani ki gedi Simono pieli leni Jesu n den bua yaa hoadikoa yeni kani, ki yedi ba: Bi ñani o Diedo likuli nni, tii bani ban gedini onaani. ³ Pieli leni ohoadikalielo den ñani ki caa likakuli po. ⁴ Bani bonbilie yeni kuli den tiini, ama ohoadikalielo den sani ki ciadi Pieli ki pundi likakuli kani ki ha o. ⁵ O den diidi likakuli nni ki laa acabipiena bebe, ama waa den kua. ⁶ Simono pieli den pundi ki kua likakuli nni ki sua acabipiena ke aye tiipo. ⁷ Leni ban den fini Jesu yuli yaa cabili, ke li gbabi ki bili li yaa kaanu. ⁸ Lane ohoadikalielo moko den kua likakuli nni, wani yua n den pundi ki ha Pieli. O den laa ki daani. ⁹ Kelima bi daa den bandi idiani n yedi yaala ke li tie tiladi Jesu n fii bi tinkpiba siiga. ¹⁰ Li yaapuoli bi hoadikaaba yeni den kuni bi den po. ¹¹ Maliyama den se likakuli niinpo ki buudi, wan den buudi yeni o den buani ki diidi likakuli nni, ¹² O den laa Malekinba bonbilie ke bi yie ti tiapiendi, Jesu gbannandi n den dua naankani, yendo oyuli po, o yua mo o taana po. ¹³ Bi den yedi o: Pua be yaapo ke a buudi, o den guani ki yedi o: kelima bi ñani n Diedo likakuli nni, mii bani ban duani o naani. ¹⁴ Wan den yedi yeni, o den gbegidi ki diidi ki sua ke Jesu se, ama waa den bani ke li tie Jesu. ¹⁵ Jesu den yedi o: Pua be yaapo ke a buudi, a lingi nme yo? O den tema ke li tie o koadaane, o den yedi o: Li ya tie fini n taa o han waani nni, wan ye naankani min ban taa o. ¹⁶ Jesu den yedi o: Maliyama, o den

gbegidi ki nuali o, ki maadi Ebilu maama nni, ki yedi labuni, lan n tie canbaa. ¹⁷ Jesu den yedi o: Da sii nni kelima n daa doni ki gedi n Baa po ama gedi n kpiiba po ki ban yedi ba: ke n baa do ki gedi n Baa yua n tie yi moko yaa Baa leni n Tienu yua n tie yi moko yaa Tienu yeni po. ¹⁸ Maliyama magidala den gedi ki ban waani bi hoadikaaba ke o laa o Diedo, ki waani ba wan yedi o yaala. ¹⁹ Laa daali yaa ñiagu, dana lele cilima daali yeni, bi hoadikaaba den ye li dieli nni, ke li buliñoana lo kelima bi jie jufinba. Jesu den cua ki sedi bi siiga ki yedi: Mi yanduanma n yaa ye leni yi. ²⁰ Wan den yedi yeni, o den waana ba o nii leni o logili, bi hoadikaaba pala den mangi kelima bi laa o Diedo. ²¹ Jesu go den yedi ba: Mi taaliema mi yanduanma n yaa ye leni yi, nani Baa n soani nni maama, n moko soani yi yene. ²² Laa maama pendima, o den fuo bi po ki yedi: Gaa mani U Tienu fuoma yua. ²³ Yin puni yaaba sugili kuli baa ba sugili, ama yin ki puni yaaba sugili, kan baa sugili. ²⁴ Toma, yua n go yi li poli ki tie bi piiga n niliediba siiga yendo, waa den ye bi siiga Jesu n den doagidi bi po yaa yogunu, ²⁵ o hoakalieba den yedi o: Ti laa o diedo. Ama o den yedi ba: N yaa laa ban den kpaa o nii naani yeni, ki tuuni n nubili lienni ki go laa o logili ki tuuni n nubili lienni n kan daani. ²⁶ Dana nii n den pendi Jesu hoadikaaba go den ye li dieli nni ke a buliñoana lo, Toma den ye leni ba, Jesu den doagidi bi siiga ki yedi ba: Mi yanduanma n yaa ye leni yi! ²⁷ Lani o den yedi: Toma tandi a nubili ki tuuni n nii nni, go

tuuni n logili nni moko ki da luo li dandanli, ama han daani. ²⁸ Toma den guani ki yedi o: N Diedo leni n Tienu, Jesu den yedi o: ²⁹ Kelima a laa nni lani n teni ke a daani, li pamanli ye leni yaaba n daani ki daa laa. ³⁰ Jesu go den tieni bancianma boncianla o hoadikaaba nuntuali, yaama n kaa diani li naa tili nni, ³¹ Ama yaama n tiena diani ke yin daani, ke Jesu tie Kilisiti yaala n bundi U Tienu n gandi yua, U Tienu Bijua ke yi ya daani yin baa li miali o yeli po.

Dianciamou 21

¹ Lani n pendu Jesu go den doagidi o yuli, o hoadikaaba po tibeliada ñincianma boanjaali po. Diidi wan den doagidi o yuli bi po maama: ² Simono Pieli, Toma ban go yi yua li poli, Nataneli Galile yua, leni Sebede bi jaba leni Jesu hoadikaaba toaba bonbilie, den taa ki ye. ³ Simono Pieli den yedi ba: N baa gedi u jankpaanu. Bi den yedi o: Ti moko baa yegi leni a. Bi den ñani ki kua ku ñinbiagu nni ki gedi u jankpaanu, ama laa ñiagu baa den baa li ba kuli. ⁴ U yienu n den pudi yaa yogunu Jesu den se li boanjaali po, ama bi hoadikaaba ki den bandi ke li tie Jesu yo. ⁵ Jesu den yedi ba: N bila yii pia bonjekaala? Bi den guani ki yedi o: Tii pia li ba. ⁶ Oden yedi ba: Lu mani yi taali ku ñinbiagu jienu po yi baa ba. Lane bi den luni utaalu ki cuo yi jami hali maama ke baa fidi ki baa dadi u. ⁷ Lane Jesu n den bua yaa hoadikoa yeni den yedi pieli: O diedo yo de! Pieli n den gbadi ke li tie o Diedo, o den ñani ki taa o tiadi ki yie kelima o den ye mubile mi

ñima nni. ⁸ Yaa hoadikaaba n sieni den cua leni ku ñinbiagu ki dadi yi taali ke yi gbie leni ijami ki ñani li gbanli po, kelima bani leni li gbanli foagimu ki den cie nukpanduna kobilie. ⁹ Ban den ñani ku ñinbiagu nni ki sedi li boanjaali po bi den sua ke mi fantama co likani ke ijami huaba ke dupen mo ye. ¹⁰ Jesu den yedi ba: Cuani mani yin cuo yaa jami yeni ne. ¹¹ Simono Pieli den kua ku ñinbiagu nni, ki dadi yi taali ki cuani li boanjaali po, ke yi gbie leni yaa jangbenga n pundi kobiga n piimu n bonbitaa, ama baa ke yi jami den yaba bi taali naa den padi. ¹² Jesu den yedi ba: Cua mani ki siibi, ama bi siiga baa yendo ki den buali o, a tie ñme yo? Bi den bani ke li tie o Diedo. ¹³ Jesu den nagini ki taa dupen ki teni ba ki go teni ba ijami moko. ¹⁴ Lani n den tie mi tataama ke Jesu doagidi o yuli, o hoadikaaba po, o fiima bi tinkpiba siiga puoli. ¹⁵ Ban den dini ki gbeni Jesu den yedi simono pieli: Jonasa bijua Simono, a buani ki cie yaaba n tiene bi? O den guani ki yedi o: Mm, n Diedo a bani ke n bua ha. Jesu den guani ki yedi o: Yaa kpa a n pebila. ¹⁶ O go den yedi o mi taaliema, Jonasa bijua Simono ha buani? Pieli den guani ki yedi o: Mm, n Diedo a bani ke n bua ha. Jesu den yedi o: Yaa kpa a n pe. ¹⁷ O go den yedi o mi tataama: Jonasa bijua Simono a bua nni? Lanyaapo Pieli yama den yagi leni wan buali o, hali taalimata ha bua nni, lane o den guani ki yedi o: o Diedo a bani li bonla kuli, a bani ke n bua ha. Jesu den yedi o: Yaa kpa a n pe. ¹⁸ N waani a imoamoani han bi tie jawaalo a bi yie ki ñagindi a gbanñagidigu fini a ba ki caa han bua naani. Ama a yaa ban podi a baa tandi a

nii, nitoa n ñagini apo, ki go dadi ki gedini a, han ki bua naani. ¹⁹ O den maadi yeni ki waani pieli n baa kpe yaa kuuma lan kpiagi o Diedo, lani o den yedi pieli hoadi nni. ²⁰ Pieli den jigidi ki laa Jesu n bua yaa hoadikoa yeni ke o kpendi bi kani, wani n tie yua n den duani ki paani o yuli Jesu benli po ban den janbi o yaa ñiagu yeni, ki buali o: o Diedo nme n baa janbi a? ²¹ Pieli n den laa o, o den yedi Jesu: N Diedo one mote? li baa tua opo lede? ²² Jesu den yedi o: N yaa bua wan yaa ye hali min baan guani ki cua, lan tie maama kuli fini wani li huadini de! ²³ Lane mi maama den yadi bi kpiiba siiga, Jesu yedi laa hoadikoa kan kpe, ki sua Jesu naa yedi Pieli ke laa hoadikoa kan kpe ka, ama o den yedi o: N yaa bua wan yaa ye hali min baa guani ki cua, li hua ha bi? ²⁴ Laa hoadikoa n tiendi yaa bonla n tiena siedi ki go diani la, ti bani ke osiedi tie moamoani. ²⁵ Jesu go den tieni bontoala boncianla, bi ya bi diani li kuli bonyenla yenla, handuna na niinni kan bi yaa pia yaa kaanu n baa fidi ki ga ban diani yaa tila.

Bible Gourma
The New Testament in the Gourmanchéma language
of Burkina Faso, Niger, Benin, and Togo
Le Nouveau Testament en langue Gourmanchéma du
Burkina Faso, du Niger, du Bénin et du Togo

copyright © 2020 Door 43 world-wide mission community

Language: Gourma (Gourmanchéma)

Dialect: Central

Translation by: Door 43 world-wide mission community

Contributor: Gourmanchema, Wilson, gux4-ner, Jean Sandamba, Ouoba K. David, Parfait-Ayanou

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2022-06-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

1168f00b-eabf-5a7b-9fed-4d2120867558